

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת נשא תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

אמר אבי ראשיתו כי רבא אמר בלא ראשיתו כי - תימה; בדברק קמא תתמורה (הא) גבי הא דאמר אביי דכל (מילתא) דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד מוני; פרך מתום מנין על שאינו מני, דאמר רחמנא: תן חזק לזה והחלל לזה, ותנן דאם תרם - אין תרומתו תרומתו ומשני: אמר קרא "ראשיתם", אלמא מוקי ליה אהרם -

לחיותו ויעדר, ושמעוניה דלא מהני. והבא מוקי לה לחלק במיני דלא, דאין תורומין מן זה וזה ורבא אמר: רבא קרא "ראשיתם" נמי לא מצית אמרה, ור'דרין] משמע (וכל) דגן אחד, דמוקי בבדיא התם לחכי. דקאמר התם: ולרבא "ראשיתם" מהני; אי לאו דאמר רחמנא "ראשיתם" הוה אמנאי: תירוש היעדר דהתיב בוד "חלב" - חלב" - שאין תורומין, תירוש ודגן "חלב" ודגן - חלב" כתיב בזה - (ותרומין) מהני אהאי. כתב רחמנא "ראשית" ויש לומר: ולבאי די מעשי דהאי "ראשית" חלוק במיני דגן, דבמסכת ליה קרא לירודין. ומוקי נמי לומר דלא מהני. ומשמע דקרא אבולחו מיני דכתיבי בקרא, לחלק תירוש ויעדר לא אימטריק, אלא לומר דלא מהני. וכי היכי דלא מהני תירוש ויעדר - לא מהני נמי במיני דגן. ורבא דקאמר הכא: לא עריך - משמע דמלק חומר נפקא כדלעיל. ודגן ליבא למדרש, דמשמע (וכל) דגן אחד כדקאמר רבא. דאימטריק לופנה, למעטי שאר מינים, והתם נפקא לך "מראשית" כדאשכחן בבבא דהיכי (פסחים ת"ב): מילתא דאתא בלק חומר טרח וכתב ליה קרא. והשתא נמי ניהא לא גמייחתי "ראשית" על דגן אחד, והתם מייתי ליה רבא על דגן תירוש. ודאי תירושין נפק מלק חומר. כל תירוש דגן, בין דגן ומנין מלק חובה אחריוהי, כמו מילתא דאתא בלק חומר טרח וכתב ליה קרא. ואם תאמר: ולרבא, כיון דכתיב "ראשיתם" אכולהו, "חלב" "חלב" למה לז' וש לומר: משו ולא תני ומקמינן "ראשיתם" אחריוהי ויעדר, כיון דאינן כלישין על ידי ביה. ואהי' כל חומר מדרש טהור - לא הוי מנין למומר דאין בהיקשא דיעשר תעשר' דלעיל, דהא אמר רבא לעיל: לשהנה קשתינו ולא דבר אחר. אימא לערובי צבאן - ודכתיבהו חבד "מעשר", ולא כתב "ומעשר צבאן". הדין מניה רב פא אומר - בריש בבא קמא (ד"ב) נמי קאמר חכי. ועל רב פפא רגיל לומר, קן שמלק אר רבא. כדאיתא (במועד קטן) (כ"ב), ויש דברים כשהיה אומר דסבורים שדם שם שם רבא. אמר

יתעשרו מזה על זה - בקר וצאן. אמר קרא מעשרו - דסמך "מעשר" ויעוים נמי - לא ליעשרי. כי היכי דלעיל כתב "חלב" אימרה ור'חלב" אחריוהי דגן, הרשינן דגן דגן מלק חומר דתירוש ויערה. והבא נמי דרשינן כל חומר דתירוש ומשני: "וצאן" משמע כל צאן

יתעשרו מזה על זה וזה אמר ליה: אמר קרא "העשירי" - תן עשירי ליה, ותן עשירי ליה. - אי הכי, כבשים ועוים נמו' - וצאן" - משמע כל צאן אחד. - הכא נמי לימא: משמע כל דגן אחד! אמר אביי: "ראשיתם", וכן אמר רבי אליעזר: "ראשיתם". רבא אמר: בלא "ראשיתם" נמי, משמע כל דגן אחד - לא מצית אמרה; בשלמא התם אמרינן: "וצאן" - משמע כל צאן אחד, דאי סלקא דעתך כבשים ועוים נמי - לכתוב: "וכל מעשר אפילו וכו' תימא: אי כתיב "כל מעשר בהמה" הוה אמנאי אפילו תיה - "תחת" "תחת" מקדשים גמור. ואתי בקל וחומר מדרש וישן, "בקר וצאן" למה לי בקר וצאן הוא דאין מתעשרין מזה על זה, אבל כבשים ועוים - מתעשרין. אבל בקא - מי מניא דלא כתיב "דגן" למעטי שאר מינין מתקרי? לה רב הוהא בריה דרב נחמן: אימא לערובי לבקר בצאן! אמר ליה מר וסורא בריה דרב נחמן: לרבא אית ליה נמי "העשירי". אימא דאמר, אמר רבא: בלא "עשירי" נמי לא מצית אמרת בקר וצאן מתעשרין מזה על זה. דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן. מה מעשר על שאינו מינו לא, - והא רבא הוא דאמר: "שנה" - לשנה הקשתי ולא לרבא אהר! - הדר ביה רבא מהרהיא. ואיבעית אימא: תדא מניה רב פפא אמרה. משנה מעשר בהמה מצטרף כמלא רגל בהמה וקעה. וכמה היא רגל בהמה וקעה ששה עשר מיל. הוי בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל - אין מצטרפין. הוי לו פאמצע - מביא ומעשרין פאמצע. רבי מאיר אומר: הדרין פסקי: מעשר בהמה. עמר אמר: מניא מילי אמר רבא: שילקי: דאמר קרא "עוד תעברנה ענין על ידי מונה", וקום להו לרבנן דישתבר מיל קא' שלמא ביה עניא דרועה. "הוי בין אלו שלשים ושנים מיל - אין מצטרפין" וכו'. שלשים ושנים מיל - אין מצטרפין, הוי צבאן מוקי - מצטרפין והא קתני: ששה עשר מיל, מפי לא! - משום דקא עבי למיתנא סיפא: הוי לו פאמצע - מביא ומעשרין פאמצע. וכמה אמר רב: המש מפקאן והמש מפקאן והמש פאמצע, דהני המש חויה להבא והויה להבא. וישמואל אמר: אפילו המש מפקאן והמש מפקאן ואחד פאמצע, הויה לרועה כמאן דקא' הכא, וקרנין ביה "מונה". מתיוב:

נמי דלמילא אחריוהי נמי איחוש טעוב בקר וצאן. וכבשים ועוים דמעשרי - נפקא לן מתיוביא "בקר וצאן". וכי פרסנין בריש משתקן. אי הכי שיש וישן נמי - לא פריכא איהו. ויהי אהרשן לתיב בקר בהדיא דיתקש, דלא בקרא דהיקשא כתיב: "שנה שנה". ומשנה מצטרף כמלא רגל בהמה וקעה - כפי שיעור שהבאמה תורוקת, והולכת בשויה וקעה, והיינו ששה עשר מילין. לישנא אחריתי: כפי מה שהבאמה שויה ברועה אח, והיינו ששה עשר מילין. כדמפרש בגמרא דהכי שלטא עניא דרועה. ואם יש לו חמשה בהמות בכפר או חמשה בהמות בכפר אחר רוקח מזה ששה עשר מילין - מביאן לתוך דיר אחר ומעשר, ואם רוקחות יתר - פטורות. ובגמרא מפרש טעמא. שלשים ושתיים מיל - פרך בגמרא מאי קאמר. הויה לו פאמצע - איתון האמצעיות מצטרפות את הדרין. והאי דקתני "ומעשר ומעשר פאמצע" - לא מביא משם קאמר. הדרין פסקי - שאם יש לו חמשה בהמות מביא חמשה כמאן, וירדן פאמצע אין מצטרפות. ופטורות. וטעמא מפרש בגמרא. גמרא תעובתה הצאן על ידי מונה - משמע: אם יכולת להמנות ברועה מביא חמשה כמאן, ותעבורה תחת השבת לתעשר. ואי לא - לא והא קתני ששה עשר מיל - הוא ומצטרפין, טפי לא וכמה - הוא לו במצטרף באמצע עשיתורף המש מביא חמשה פאמצע - מצטרפות, ומביאן לתוך דיר אחר ומעשר. והתם דתעבורת ברי - מצטרפות לתוך אחר כשילוה לו עד טלאים. אבל אי האי דער האחת קרובת לאמצעיות בתוך ששה עשר מיל, ואחן שבעה שש רוקחות יותר משה עשר מיל - איתון הרוקחות פטורות לגמרי. ויהי ציבות להמנות על שוילו לו עד טלאים להצטרף לתוך אחר. הדין חמש - אמצעיות, חויה להבא ולהבא. דכל דער דבמזרפת ליה אינא שיעור מעשר. אבל אם יש מביא חמשה ומביאן ארבע, ובאמצע חמשה - אין הארבע מצטרפות. ואם צריכות להמנות לתוך אחר, המש מביא חמשה מביאן ואחת פאמצע. ואף על גב דרך חרא לא חויה למנינא. והואיל ורועה אחריה למיל על מיל ואיתוי - הוא כמאן דקאי חמי, וקרינא ביה "מונה". וכל שכן ארבע ומש מביאן ואחת פאמצע, דלא חויה לעצורא ומנינא.

1 מכפר עותני רב תנויה שנים ושלשים מילין, וצופיר מצרפתן באמצע. ותרמה
 2 שמואל אליבא דרב - דהא דקתני "אותה באמצע" - לאו ארישא קאי, דאירי
 3 בחמיט. אלא כגון שיש לו תשע מנאן ותשע מנאן. ו' ולשמואל - דלא בעי ויתיה
 4 אמצעיית חוייל בציורקו הנגון, אפילו רועה יש לו ירדה באמצע ואין לו שום בהמה
 5 לצרף, ואפילו כליו של רועה - מנחין

6 באותו כפר - ומצרפן, הגואל וסופי דרועה
 7 למיול לחייב - ומצרפקיה, וקרינן ביה "מונה".
 8 דקרי ליה חתם, ולא מיצטרף רועה מיל
 9 החם, ולא קרינא ביה "מונה". ולא מיקרין
 10 - שאין יכולים לילך לו אצל זה, לא בהבמות
 11 ולא רועה. אבטילאות - קונטרדיש, שני
 12 אמריכות, ומבולכות אתה. נטר ונמור - שני
 13 אבטילאות אין מצטרפות, כמקום שעל שב
 14 דסמוכותו לו לזו במיל אתה. כמקום שהם
 15 נשר ישי - דהא אין שם שדה. קמתי דרועה
 16 לארץ ארץ ישראל, ואפילו כולן עמדות
 17 בתוך מיל אלא שזו הוציאן וזו בחיזה לארץ -
 18 - אין מצטרפין, וארצן יגבול אותו - כפי
 19 יהושע (ד) בגבול אחד מן השטחים. אלא
 20 מנתה - דלא כדכתיב בהנחת השבטים "ותאר
 21 הגבול", הכי נמי דכל שבת ושבת גבול בפני
 22 עצמו, ואם יש לו בהנחת שבת זה ובהנחת
 23 שבת זה (ובהנחת שבת זה) - אין מצטרפין.
 24 ואפילו בתוך שש עשר עשר מיל אם כל, אבאי
 25 נקם "חוצה לארץ וארץ" זאת תהיה לכם
 26 וגו' - לאחר שמנאן כולן עשאהו ארץ אתה.
 27 ארץ - כתיב בקרא "זאת תהיה לכם הארץ",
 28 גבולותיה גבולות ארץ חשביה וכו', ולא גבולות
 29 הירדן. לרבי אמי - דאמרי משה ומירחא,
 30 ליחנה כל הנחרות מפקינן (לישא) כתיב
 31 - אי ירד חשבו ארץ בעני, ולא יפק א
 32 לא מבתי ירוחו ולמשה - אבל כל של
 33 דמשך למעלה מיריחו - לא ירדן הוא,
 34 דבטל חשיבותו, שנתערב בימים גדולים.
 35 לגדוד - דהנודד מן הירדן את מותר לשלוח
 36 מיריחו ולמעלה. מידן - שם מקום. אתון -
 37 מדוקאי דשמא ירדן מנהיג לה. מסמית
 38 פסיים - אלמא מתי. וכתוביה דירדנא
 39 - עיקר של ירדן. וכתוביה דרפתא - עיקר
 40 הדם היו כבד. מטמא - באהל, רביעית -
 41 בתורת את דמת. אלא שתינא מטמי פרת -
 42 מים ונקראים פרת קאמרי. והלך אתר לישן
 43 בני אדם, דארם הנודד אין דעתו אלא אתר
 44 שם שהוא רבו לקרות לאתו מקום. כל
 45 הנחרות - שבעולם למטה חצי משלש
 46 נחרות: חרדקל ופיטון ויגזון, חצי הנחרות
 47 שבעולם באים משם.
 48 ענתא

1 **אמר** קרא יגבול אתו לפאת קדשה - בגבול בנימין כתיב כפי יהושע (ח), ולא כמו
 2 כשכות בספרים. **שאני** תחת דאמר קרא זאת תהיה לכם הארץ לגבולותיה כתיב
 3 - בפרשת "ואלה מסעי" כתיב דאי קרא. וקראי יש מעלה "ותאר הגבול" ויעלה הגבול
 4 כתיב כספי יהושע כל חילוק כל שבת ושבת. ואומענין האי קרא ד"אלה מסעי" דכל גבול
 5 קרא ישראל אתו. ולא כמו באמצע הקונטרס
 6 דלאחר שבנאן עשאהו ארץ אתה. דמשמע
 7 דרשתי כתיבים מניסין אתך, ואינו כן, דהאי
 8 כתיב אחריתא דהאי כתיב בניבאים
 9 **מעבר** לירדן ירוח קדשה מורה כתיב מה
 10 ירוחו ארץ כו' - ואם אתמא אי מירדן
 11 ירוחי קדשה, דאתקשה - או כתיב בבמה
 12 מנימותו ויש לומר: דדוקא מיתי' האי קרא כתיב
 13 ביאלא מסעי' לאחר שבעה חומי' ארץ ישראל,
 14 וחתי (שם): "ויצו משה ועי דע ישי המשות
 15 וכתביהו ביום ההוא לתלם מעבר לירדן" וכו'
 16 קדמה מורה: דמשמע ירדן היה מעיקר ארץ
 17 ישראל ואלו בכלל גבול ישי המשות, כמו שירחו
 18 ואלו בכלל בניבאם. **אין** ירוח אלא מנתי ירוח
 19 ולמטה - פריש בקונטרס, אבל מה דמשך
 20 למעלה מיריחו - לאו ירוח הוא, דבטל
 21 חשיבותה שנתערב בימים גדולים. וקשה
 22 לפירושה: דאם למעלה בטל חשיבותו לפי
 23 שנתערב - אם כן למטה נמי שריד כבר נטרבי
 24 בימים למעלה ויש לומר: אף על פי שנתערב
 25 בימים בימים, כיתל ליהוה שבעה יוצא מן
 26 תמים (הימים) הולך כלא תשרוב, כדאמר
 27 בסוף שמעון: כימה של כפיני יבנה של כפיני
 28 ובינה של סדום, והולך תופל לים הגדול. משמע
 29 דכפיני כשיתרא מכל אהום הימים הולך תופל מים
 30 הגדול. וכדאמרנן נמי בבראשית רבה בפרשת
 31 בראשית: הירדן יורדא מולקן זו ימא דמלחא ולא
 32 מנאריה, ומיחו, קשה לפרושו דהיה יורדא מימי
 33 למערב בטל חשיבותו למטה מיריחו יותר
 34 מלמעלה. דאמת הוא למעלה מיריחו מתרחב
 35 ויש הולך לים המלח. דבטל למטה משע טעם
 36 הזה בין כפיני יהודה ובין יוסף כדכתיב ביהושע
 37 (ח): "ויהיה היה עמוד בגבול של ארץ ישראל,
 38 ובני מצרף, ובנימין באמצע וגבול יהודה
 39 היה חתוקה כל ארץ ארץ ישראל מנחרות למערב,
 40 ויש המלח היה עמוד ליהודה בכל חומה,
 41 ובעיקר היום כלה הירדן נפל (ונפול לחוסי) -
 42 שם גבול מתוחל של יהודה ושל מצרף, כדכתיב
 43 ביהושע (טו) גבי חתום בני יהודה: "ויגבול קדשה
 44 יש המלח עד קצה הירדן", הירדן היה גבול
 45 מתוחל של בנימין, כדכתיב בסוף "והירדן יגבול
 46 אתו לפאת קדשה". וכשנעה גבול בפני של
 47 הירדן נמחור למערב כתיב: "ויגבול יוסף מן
 48 בנימין ועד הגבול אל חתף ירוח ועלה בוד
 49 ישי". ופרישה מעד גבול הפצפי מנחרות לירדן
 50 שבמורה מתחיל המיטי, ועלה אל עבר כחף
 51 ירוח ומצרף, ועלה משם אל היריחו אל עבר
 52 ירוח, ומצרף הוסיב בצפון של מנחמת, ומנחמת
 53 ירוחו לפנים מן החטס בחלק בנימין. וחרר ומונה
 54 גבול מערב מצפון לדרום, אתר כן גבול הרוחית
 55 מנחמת למורה. ובסוף גבול הירדן לצד מורה
 56 כתיב: "וזה תריאת הגבול אל לישון ים המלח
 57 צפונה אל קצה הירדן נבנה זה הגבול נבני", פרישה,
 58 צפונה של לישון, שכל ים בגבול יהודה. וירי כל
 59 ומנחמת ומכיתות חשיבותו הירדן הולך מצפון
 60 לדרום, ותפל בים המלח בסוף גבול בנימין לצד
 61 דרום, ויריחו היה לבנימין מעד המצרף, ולמה לא
 62 יהיה חשיבות מיריחו מלמעלה: הלא לא
 63 יורדו גבול אתה' משתעי מבתי ירוח ולמטה.
 64 דהא

דהא שם ימים עד יום גבול בנימין שנפל בים המלח ותראה לפרש: דמקרא קא ריש, דאין קרי לירדן אלא מבתי ירוח ולמטה. דקרא

1 וזנה ישראלית אהנה מותר וכן הבא עליה בו - ואם אהמו. הוא אמר באר ברק
2 "מורבה" (בבא קטא ע"ב) דאתן אסרה חורה אפילו בא על אמו. ובתמורה תניא
3 רובין (לומר) אין אתן אלא הבא לו בעבירה. אבל אתן אשתו נדה ברו יש לומר:
4 ולא מיירי בדקימתא ברו באוסר עשה, דרוקא מיירי בדתפיס בהדי דרושין. כדמפרש
5 עמנוא דלכן אתנן מותר. הוא דרזן הבא

6 עליה לוקה - גיבורה ומשודרת שהיא זונה.
7 או שנעשתה זונה נזאם אחר שהיה עליו.
8 באוסר ברת. כיון שבא עליה שנאה זונה. או
9 כמאן דאמר פני הבא על המהיה שלא לשם
10 אישה עשאה זונה. הוא דמשמע דלא משתבח
11 בתנא ישראלית דתעשרה אודי - הוה אלא מצו
12 לאשכחוי באוסר עשה. אלא תני
13 לאשמועינן דזונה ישראלית אתננה מותר. ואם
14 תאמר: לרבא דאמר ברק בתרא דתמורה
15 (כ"ט) דאית זונה ויהי ואתה זונה ישראלית
16 אתננה אסור. תיסק ברייתא ויש לומר: דלא
17 מתייבא רבי ירבי איהו רבי אשיטאי. אי יבני היה
18 מצו למעבד דשפי משיבת חן הדיעשה
19 אידהי. אלא אשמועינן לוקח בניעי אמו כרבי
20 יוחנן. ומיהו, חדוש זה לא בניעי אמו. -
21 בשתיעשרה איהו כשנתן לה על בני עמנו. ולא
22 מיפשי מושל לקוח עינתו במתנה. **מ**ה ערית
23 דלא תפיס בהדי דרושין בו - ותינה כיון
24 דלפינן משעריה - הוא היה למעטי זונה גדיש
25 בדעו דומיא דעריות. דלא תפיס בהדי דרושין
26 לדידיה תפסו לארתיני. לאפוקי זונה גייה דלא
27 תפיס בהדי בהדי ויהי ולא לארתיני. כדאמר
28 פרק "החילין" (בבבא מה.א) דלא דאמנן נה
29 ועבר הבא על בני ישראל ויהי
30 כ"כשה. משום דלא הוי דומיא דעריות הנאי
31 טעמו. דהוא גופיה דומידין בונה גייה בפרק
32 בתרא דתמורה (כ"ט). קטב גייה "החילין"
33 (בבבא מה.א) ויהי כשרי? דלא לומר רגבי זונה
34 גייה. כיון דלא תפיס בהדי דרושין כלל - כל שכן
35 דגרמי עליה שני איתו אבל לענין מנרות -
36 אין לולד לחיות מנחה. כיון דאניה ראייה לאדם
37 אשר יורו מזה. **ד**היא איתיה בשתופות -
38 כדכתיב: "ובכורות בקרם וצאנכם". ריש
39 מנחתין פרישתו עלי לא יאמר. דהינפך
40 ליה דנאיטרוץ למעטי שתופות גוי.
41 ומכאן שייך לעמוד רבא) **ו**אודא רבי יוחנן
42 למעלה בו - ואף על גב דאמר פליגי
43 רבי אלעזר עליה דרבי יוחנן. ולעיל בסוף "יש
44 כבר" (בבא) משמע דנודה בהיא לקוחות
45 הן. ומשני מבי אין זוחין - למעלה. אלא
46 מצריכין בהמה חרי מילי דרבי יוחנן. אי נמי
47 לעיל איטרוץ לשניו דלא תפיס מניה עליה
48 דרבי יוחנן. **ל**ברורו חדי מנייה לחדי כלב בו
49 - והא אהמו. מה יעילי מה אין דרבי יוחנן.
50 אותו שבנגד הכלב וכי תמנא: לפי ששוח
51 כלב. ואי דאמר אי שייך מיליה לרבי יוחנן. הני
52 נמי. והא אודא יטל ריכר אתו שבנגד הכלב
53 לחדי הארתיני? ויש לומר. שכך סברה
54 התלמוד: כיון שיש בריה - דעו דבר לחיות
55 תלי דרביה. דמסתוגא כן דעו מתחלה
56 באותו שיבורו חדי הבא נגד הכלב.

1 ותיעשריה אודי - כיון דבמעו אמו נדה - לא מופסיל משום שני במתנה. והאכל
2 בממוזי אם יצא האתנן בעשייה. ולמה לי חור ולקוח **הא קא משמע לן** - הך ברייתא.
3 דהאי אתנן דלא בר עשורי - דזונה גייה היא דמקרי אתנן. אבל אי זהו זונה
4 ישראלית - לא מקרי אתנן. ואפילו למבוי שרי. **בעריות כתיב** - "מכל העריות
5 האלה. ובאנתן קטנה לקלבו. וזאת שני
6 מה עריות לא תפיס בהדי דרושין - יחייבי
7 כריתות ניהו. והכל מודים שאין קרושין
8 בתופסן חייבי כריתות. דהא אמרו אלא
9 מדיכיי כריתות במסכת יבמות (מ"ט.א). **לאו**
10 ירעו הוא - דהולד הולך אחר הגייה בפרק
11 שני בדבמות (ג"א). כיון הבא מישראלית
12 קרוי "במר". ואין (כיון הבא) מן האמו קרוי
13 "בכר" אלא בנה. **משננה** האתינן שתי שותפין
14 שני חייבין בקלבו - כדמפרש לקמן.
15 שחלקו בבסיס אבדון ואחר כך שתפנהו. אם
16 שוקלזי חסדע שלם. והדיינו שני חצאי
17 שחלקו ביחד - (ידו כולן) חייבין לחת כל
18 אחד ואחר מנה קטנה לקלבו. **ד**הא שני
19 ממונות הן. והרי חזי כשאר בני אדם.
20 ששוקל שקליו נתון עמו לקבו. דהוא לקבו
21 לחצאי. ויש אומרים - לחלקו. משמע
22 דהבסיס סלע ויצא בסלע בלא דחילוק. טעם
23 והואיל ורוב בני אדם נתובן כל אחד ממוצאי
24 חסדעו וקלבונו עמו. כי מצטרפי שני שנים
25 וזכר בני לקבו שני. והיך זהו תפסתו.
26 אחזק שחלקו וחזרו ושתפנהו רבא - הן
27 כשאר שותפין בתנא. וחיבין לקלבו שני
28 **פ**טורין ממעשר בהמה - לא ימי שתפנתו
29 לעולם. כדכתיב בברייתא בגמרא: "יהיה חך
30 ואלו של שתופת. ובשתיבין ממעשר
31 בהמה - כגון שלא חלקו. ורעין תפסתו בית
32 ירשת אבדון קיימא. דלא הוה תפסתו
33 כדאמר בגמרא: יכול אפילו קנו תפסתו
34 דהיה מלמד לומר: "יהיה" - אלאמנא באבדון
35 דבית. **פ**טורין מן הקלבו - ולא שני נתונן
36 בין שניהם סלע שלם. דבמקום אבדון קיימי
37 בבסי. ואילו היה יחיד אבדון סלע על שני
38 בניו - לא היה נתון קלבו לחזקו. שכן דרך
39 לעולם. ומצוהיבין שני חצאי שקלפון שני
40 שקל שלם. ולא הוי כשני אנשים בתצפין
41 שני חצאי סלדיעהם למעלה שלם. **ק**נו תפסתו
42 הגיית חייבין. ובלעזר בהמה. כדאמרתין
43 בגמרא. והאי יקר - לא לקוח במעוה. אלא
44 קנו - שפלה להם בהמה מאבדיה. חלקו
45 וחזרו ושתפנהו - זהו החיובין דעלמא.
46 ופטורין ממעשר בהמה. והשתפין בקלבו.
47 **ג**מרא' יהיה חך - (החכים) אשר היה חך
48 (החכים). ולא של שתופות - כדמשמע
49 המיוזרין את אתה נתון. ולא של שתופת.
50 יהיה - מכל מקום. ובכורות בקרבם -
51 חלקו רבים. משמע לשניו אודי אמר
52 "בשכסם" מהו זכוח - חקלבו ובמעשה
53 שחלקו בכספיים - חקלבו ושתתפנו. ולא
54 חלקו בבמה. דגבי לקבו הוא כשאר
55 שותפיים. וגבי בהמה היא תפסת הבית. חלקו
56 בבמה. ולא חלקו בכספיים - דקדאלא הוא.
57 דפטורין מזה ומזה. איטרוץ ליה

1 **ו**תיעשרה אודי! - בונה גורה. - ולקוחה בונה ישראלית.
2 **ו**תיעשרה אודי! - קא משמע לן דזונה ישראלית - לא
3 הוי אתנן. **כ**דאמר רבא: "וזה גורה - אתננה אסור.
4 וכן הבא עליה אינו לוקח משום "לא יחלל ירעו". וזנה
5 ישראלית - אתננה מותר. וכן הבא עליה לוקח משום
6 "לא יחלל ירעו". וזנה גורה אתננה אסור - **ג**מרו "ומערה"
7 **"ותוכה"** פטורות. מה עריות - דלא תפיס בהדי דרושין.
8 אף זונה - בתוך דלא תפיס בהדי דרושין. **ו**כן הבא עליה
9 אינו לוקח משום "לא יחלל ירעו" - דלא יחלל ירעו
10 **א**מר רבא: והאי לאו ירעיה הוא. **מ**שנה האתינן
11 והשותפין שתיבין בקלבו - **פ**טורין ממעשר בהמה.
12 **ח**ייבין ממעשר בהמה - **פ**טורין מן הקלבו. קנו תפסתו
13 הבית - חייבין. ואם לאו - **פ**טורין. חלקו חזרו ושתפנו
14 חייבין בקלבו. **ו**פטורין ממעשר בהמה. **ג**מרא' תנו
15 רבנן: "היה חך" - ולא של שתופות. יכול אפילו
16 קנו תפסתו הבית למלמד לומר: "היה" - והאי בכבוד
17 כתיב: "אם אינו ענין לכבוד - דהא איתיה בשתופות.
18 דכתיב: "ובכורות בקרם וצאנכם". תתנו ענין ויתפנתו
19 בהמה. אמר רבי יוחנן: **פ**עמים שתיבין בזה ובה.
20 **ו**פעמים שפטורין מזה ומזה. **פ**עמים שתיבין בקלבו
21 **ו**פטורין ממעשר בהמה. **ו**פעמים שתיבין ממעשר בהמה
22 **ו**פטורין מן הקלבו. חייבין בזה ובה - שחלקו בכספיים
23 ולא חלקו בבמה; **פ**טורין מזה ומזה - שחלקו בבמה
24 ולא חלקו בכספיים; חייבין בקלבו ופטורין ממעשר
25 בהמה - שחלקו בזה ובה; חייבין ממעשר בהמה
26 **ו**פטורין מן הקלבו - שלא חלקו בזה ובה. - **ש**תפסו!
27 חלקו בבמה ולא חלקו בכספיים אצטרביא ליה.
28 **ס**לקא דתעך אמאי: כיון דחלקו בבמה - גלו דעתיהו
29 **ד**למפלה קיימי. וליחיבו בקלבו. **ק**א משמע לן אמר רב
30 ענין: לא שנו אלא שחלקו גדיים כנגד גדיים ותיעשרו כנגד
31 כנגד גדיים. אבל חלקו גדיים כנגד גדיים ותיעשרו כנגד
32 תיעשרו - אמר: זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכה.
33 ורב נחמן אמר: אפילו חלקו גדיים כנגד גדיים ותיעשרו
34 כנגד תיעשרו - אין אומרים: זה הוא חלקו המגיעו
35 משעה ראשונה לכה. ורבי אלעזר אמר: לא שנו אלא
36 חלקו השעה כנגד עשרה ותיעשרו כנגד תיעשרה. אבל
37 חלקו השעה כנגד תיעשרה ועשרה כנגד עשרה - אמר:
38 זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכה. ורבי יוחנן אמר:
39 אפילו חלקו השעה כנגד תיעשרה. ועשרה כנגד עשרה
40 - אין אומר: זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכה.

1 ואודא
2 אשמועינן. סלקא דעתך אמאי: חזרו דחלקו בבמה - ניזיל לחומרא. ונימא: גלו ארעתייהו דלמפלה בבסכסם בני קיימי. וליחיבו בקלבו. לא שנו - והיא שתופת
3 דלפטור ממעשר בהמה ביה חזרו ושתפנהו. אלא שחלקו בשומא. גדיים כנגד גדיים ותיעשרו כנגד גדיים - לפי שיידין. דתתם ליכא למימר זה חלקו המגיעו בביתם. אביהם.
4 דודאי בשעת מיתה זכר וזו חצוי הגדיים וחצוי תיעשרו. והוה חצוי הגדיים ותיעשרו. הלכך. השוא קני הוא. שוה קונה מזה. והולדות שישנם בשעת חלוקה - פטורין
5 ממעשר בהמה משום לקוח. ואותן תיעשרו לכא - פטורין משום שתופת. אבל חלקו גדיים כנגד גדיים ותיעשרו כנגד תיעשרו - אמרתין בריהו. זה חלק המגיע לכל
6 אחד מנמות אביו. וקיימי ירשה היה. ועם ירשה עליהן. וזהו חזרו ושתפנהו. ולא חתפנהו הבית במרשאי. ולא חתפנהו איתיה. והלכך לזכות שישנו בקלבו - הפקדו -
7 אין פטורין ממעשר לקוח. ולא התעשרו לכא פטורין משום שתופת. אמר רבא: חלקו חך - אין בריהו. והוי מרשאי לקוחות חזרו שתופין. רבי אלעזר ורבי יוחנן - שפוטגא
8 דרב ען ורב נחמן פליגי. תשעה - גודלים כנגד עשרה פרוזים. ודיעני שומא. וליכא למיטר בריהו.

בבורות. פרק תשיעי – מעשר בהמה דף עז גמורא – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קבה

רש"י

1 ואורא רבי יוחנן ורבי ירמיהו – דאין ביריה זרעבי – הך תרתי דרבי יוחנן. כהא
2 אמר רבי יוחנן – דאין ביריה ופטורין, משום דמעשר בהמה איתקש לבנן, כדכתיב
3 (שמות כב): "בבור בניך תין לן תן תעשה" וגו'. בבורו לך – שנוכל ברישותך. ואי
4 אשמעינן שדה – דהיא אמיטא. בהאי קאמר רבי יוחנן, משום דזרמורא אויל משום
5 טפיקא. ורבי האבא. ורלקאל לא, ורמיהו
6 ממעשר. אי נמי לתחלה – דלגבי יובל 1
7 בעינן שתהא חזרת קרקע תחלתה שחיטה
8 ביה. אבל גבי מעשר – לכתב למפרע הכי.
9 וכן השותפין – במסכת תמורה בפרק 'כל
10 האסורין' (א.א.א. חזק. נשל עשרה מלאים
11 ואחד תשעה מלאים וכלב – עמקו, אתון
12 עשרה תשעים סבגניו הכלב – אסורין
13 למנות, דאחד מןן היה לזולתי כל לכך היה
14 מחיר כלבו, ואי דינניו די ניהו. שעם הכלב
15 – תשעה שעם הכלב – לית בודו אסורין.
16 אי דשוו בולחו להדי – שכל כבש שבאותן
17 תשעה יש לו חבר באתון העשרה שהיה
18 מנות, ונמצא שחלש כנגד הכלב – שיהו
19 נמי דיש ביריה, ונטל אחד במחיר כלב
20 ואוכלו, והשאר מותרין לגבוה. והאבא במאי
21 עסקינו – ודבולחו אסורי – בגין דלאו שוו
22 אחריה. תשעה כבישים שבחנן עשרה שוק
23 יותר מתשעה שעם אתון הכלב, והכלב שיה
24 את העשירי ואותו משוהו ששוק אתון תשעה
25 סבגניו יותר מתשעה שעמנו. והשאתא
26 מחיר כלב הכלב בכל התשעה סבגניו בכל
27 חד פורחא. והעשירי סבגניו. והמורה ריש
28 בגין דשכל כל חד חד ארבעה וזו רגלי
29 ודמשא, ורבה חומש וזו, ודחואו וזו שיק
30 ואחי כבולחו. ופירושא דכף דרש כל חד חד
31 מאותן עשרה סבגניו הכלב ארבעה וזו פולג
32 חומש דחואו. נמצא שכל התשעה וזו
33 ארבעים חד וזו, עשרה חצאי חומשין
34 עשה תשעה חומשין. והיינו אזו, והכלב
35 שיה חומש חומש – נמצא שחומש שעמו
36 אינן אלא (חמישים) שלשים ותשעה וזו אידו
37 חמשא – דרבי ארבעין חתי. השתא לאו שוו
38 אתום שעמו הכלב אלא ארבעה וזו כל חד,
39 ואתון סבגניו שוו כל חד ארבעה וזו פולגו
40 ודמשא דחואו – נמצא שהכלב משתא את
41 כולו, ובכל אתון סבגניו שיק חילוף הכלב,
42 אתון חצי חומש שכל אתון שיה יותר על
43 ארבע וזו, מחילוף סבגניו אתון וזו שהכלב
44 שיה יותר מארבע. משנחב כל ששתה אפס
45 – בשעת לידה. וכי טעמא דמתניתין מעשר
46 בנמרא והושלח קיים – והערך קיים אין זה
47 יתום – בנמרא פופש טעמא. גמרא שור
48 אי כשב – גבי שאר כל הקדשים כתיב.
49 נדמה – שאמא רחל וזוהו דומה לעו. כל לאים
50 – מן החיים והרחל בא. נאמר כאן –
51 במעשר בהמה: "ותחת השבט". ונאמר חלף
52 – בכל הקדשים: "ותחת אפור". מן הלל
53 בכל הקדשים פרט לכל השמות הללו –
54 כדפרשית: כלאיא ונדמה וירצא ופחן ומחסר וזמן יתום –
55 פרט לשיטה לניהו עובר. דבהמה שנתחבו רגליה מן הארבוכה ובעלמה זו היא אחת משמונה עשרה טריות. הכל – דקטניו בנבנתיון, לאיתוי נקרא מוקצה – שהפרישהו
56 לטרפה לעברה וזה. ונקב – שבעת את הבמה מעמה, בגין שניק לה בין קרינה. ותנא ריין – תנא דמתניתין דתנא "כלב" – לאיתוי כל בני ממתניתין. אי נפר –
57 מעשר "תחת" "תחת" מקדשים. הני נמי לא – דהא בולחו פסולי בקשים. דתנא בתמורה בפרק 'כל האסורין' (כ.א.כ.). מן הבמה" – להוציא רובע ורבע, ובגין שאין
58 דבר אלא עד אחד. דאי שני ערים – בין קטלא היא. כדכתיב: "את הבמה תהרגו". מן הקב"ר – להוציא את הנעדר, מן הנאין" – להוציא את המוקצה. ואי לא יאין
59 מן מקדשים, וזו אחריני, מותרין מן יתום, מן נמי לית דאין משקחן וזני – רובע ורבע וכלולו אינן – דחמנא רכיבוהו לעשרי. ואף על גב דלאו חזו ללקחיה – שכלבו ליתן
60 לבעלים. כל שהמום פוסל בו דבר ערוה ועבודה וזה פוסליו בו – דהא אקשינהו רחמנא למוס, דכתיב (ויקרא כב): "כי משחתם בהם מום בם". מומטום ואנדורניום ספיא
61 הוא – אי זכר אי נקבה, הלכך נפסל נמשך מעשרי. ורבי שמעון סבר: בריה כפני עעמה היא. הני נמי לא – יוצא דופן ומחסר וזמן יתום.

1 חוין מן הכלאים כן – היה מצי נמי לעיתוי נדמה. דהא מפרש טעמא בגמרא – משום
2 דילפינן "תחת" "תחת" מקדשים. אבל בכל מקום דחשיב (טרפה) וכלאיסן רגיל לדלו
3 נדמה כאילו הוא בכלל כלאים, משום דמי ליה קצת. פירט – לטרפה שאינה עוברת –
4 דבהמה שנתחבו רגליה מן הארבוכה ולעולה היא משמונה עשרה טריות. והתם במנחות
5 (כ.ו.) מסיק תלמוד קריא משום דהא לטרפה
6 מנעמי אמו ולא היתה לה שנת הכשר, וחד
7 לטרפה אחר כך הקדושה, וחד לקדושה ואחר
8 לטרפה. וכן הארבוכה לעולם משבין ליה
9 עוברת, כיון דאינה נטרפה. כל שהמום פוסל בו
10 דבר ערוה ועבודה וזה פוסליו בו – כולי עלמא
11 דבי ליה דך דרשא. אפילו אמו דמנעמי ובעי
12 נרבע מוקצה ונעמד מין הבמה" ומי תנא בקב"ר
13 בפרק 'כל האסורין' (תמורה כ.א.כ.). כדפרשתי
14 (לעיל בפרק הלוקח בתוספתא).
15 זכר ודאי נקבה ודאי לא כליל – דך
16 סוגיא דלא כרב חסדא וריש לקיש,
17 כדפרשית לעיל סוף "אל עולו מותין" (מב.ב.).
18 בפרט
19 מיעדיה לבקרי כלב ולשקול, והנהך לישתרו! אמר רב אשי: אי דשוו פולחו להדי – הכי נמי,
20 הכא במאי עסקינו – דלא שוו פולחו להדי, וישך האי פלכא חד ומישוהו, והאי מישוהו – משוך
21 ואחי כבולחו. משנחב הכל נכנסין לדיר להתעשר, חוין מן כלאים, ומקצה, ויוצא דופן, ומחוסר
22 וכן, ויתום, ואיתוהו יתום – כל שפתה אמה, ששנחבקה ואחר כך ילדה. רבי יהושע אומר:
23 אפילו נשתקה אמה והשלח קיים – אין זה יתום. גמרא מנא הני מילי דתנו רבנן: "שור או
24 כשב" – פרט לכלאים, "או עז" – פרט לדגמה, "כי ולד" – פרט ליוצא דופן, "ויהו שבקעת
25 ימים" – פרט למחוסר זמן, "תחת אמו" – פרט ליתום. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה
26 אומר: נאמר כאן "תחת השבט" ונאמר להלן: "תחת אמו", מה הללן – פרט לכל השמות
27 הללו, אף כאן – פרט לכל השמות הללו, ומה רבי – פרט לטרפה, אף הללן – פרט לטרפה.
28 "הכל" לאיתוי מאי לאיתוי הא דתנו רבנן: הרובע והנרבע, והמוקצה, והנעבד, והאחטן,
29 והמחיר, ומומטום ואנדורניום – פולגו נכנסין לדיר להתעשר, רבי שמעון בן יהודה אומר משום
30 רבי שמעון: מומטום ואנדורניום אין נכנסין לדיר להתעשר. ותנא דירן, אי גמר "תחת" "תחת"
31 מקדשים – הני נמי לא, ואי לא ילף – הני מנא ליה – לעולם גמיר, והני רחמנא רביניהו, דכתיב:
32 "כי משחתם בהם מום כס לא ירצו לכם", ותנא דבי רבי ישמעאל: כל מקום שנאמר בו
33 השחתה – אינו אלא דבר ערוה ועבודה וזה, דבר ערוה – דכתיב: "כי השחית כל בשר את
34 דרכו על הארץ", עבודה וזה – דכתיב: "כל שתחיתו ועשיתם לכם פסל תמותו כל קמל המים
35 וזכר או נקבה", וכל שהמום פוסל בו – דבר ערוה ועבודה וזה פוסליו בו, וכל שאין התום
36 פוסל בו – אין דבר ערוה ועבודה וזה פוסליו בו, והאי מנעשה, הואיל לא פסיל ביה מנא,
37 דכתיב: "לא יבקר בין טוב לרע ולא ימרוגו" – דבר ערוה ועבודה וזה נמי לא פסיל ביה. רובע
38 ונרבע – דבר ערוה, מוקצה ונעבד – עבודה וזה, ואחטן – דבר ערוה, ומחיר – איתקש לאחטן,
39 מומטום ואנדורניום – קסבר: ספיא הוא. "רבי שמעון בן יהודה אומר" – קסבר: ספיא הוא,
40 מעט רחמנא גבי קדשים, זכר ודאי ונקבה ודאי, ולא מומטום ואנדורניום, מעשה נמי – גמר
41 "תחת" "תחת" מקדשים. תנו רבנן: הכל נכנסין לדיר להתעשר, חוין מן הכלאים והמקצה –
42 דבר רבי אלעזר ברבי יהודה איש כפר פרתותא שאמר משום רבי יהושע, אמר רבי עקיבא:
43 אני שמעתי הימנו אף יוצא דופן ומחוסר זמן יתום, ותנא קמאי, אי גמר "תחת" "תחת"
44 מקדשים – הני נמי לא, ואי לא גמר, בשלמא מרפה – כל אשר יעבד תחת השבט"
45 כתיב – פרט למרפה שאינה עוברת. אלא כלאים מנא ליה – לעולם גמר, ובקרא דופן
46 סבר

הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו, לֹא יִהְיֶה מִגִּמְעַ הוֹמִיץ וּפְלִטוֹ. אֲבָל מִגִּמְעַ הוּא בְּהֵן וּבֹלַעַ. וּמִטְבֵּל כֹּל צוֹרְכוֹ וְאִינוֹ נִמְנָע. הַחוֹשֵׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ – לֹא יַעֲרַעְנוּ בְּשִׁמּוֹ. אֲבָל נֹתֵן הוּא שְׁמֹן הַרְבֵּה לְתוֹךְ אֲנִיגְרוֹן וְגוֹמַעַ.

לֹא יִסוּד יַיִן וְחוֹמִיץ, אֲבָל סָד הוּא אֶת הַשְּׁמֹן.

הַחוֹשֵׁשׁ אֶת רֵאשׁוֹ אוֹ שְׁעָלוֹ בּוֹ הַטְּמִיץ – סָד שְׁמֹן. וְלֹא יִסוּד יַיִן וְחוֹמִיץ.

יַיִן שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁפִיטָמוֹ – מוֹתֵר לְסוּד בּוֹ. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? זֶה – דֶּרֶכּוֹ לְכוֹן, וְזֶה – אִין דֶּרְכּוֹ לְכוֹן.

רַבִּי יוֹדֵן בְּעֵי: שְׁמֹן שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁנִסְרַח? אָמַר רַבִּי מְנַא: מִפְּיֹן שְׁנִסְרַח – פְּקָעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשָׁתוֹ.

מַה צְרִיכָה לִיהֵ? שְׁבִיעִית. אַף עַל פִּי שְׁנִסְרַח – בְּקְדוּשָׁתוֹ הוּא?

שְׁמַעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינְא: זֶה שְׁהוּא לֹחֵשׁ – נֹתֵן שְׁמֹן עַל גְּבִי רֵאשׁוֹ וְלֹחֵשׁ. וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתֵּן

לֹא בֵיד, אֱלֹא בְכָלִי.

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יִנְאִי: נֹתֵן בֵּין בֵּיד בֵּין בְּכָלִי.

מַה בִּינִיהוֹן? מְאִיסָה. מֵאֵן דְּאָמַר: נֹתֵן בֵּין בֵּיד בֵּין בְּכָלִי – מְאִיס הוּא. מֵאֵן דְּאָמַר: נֹתֵן שְׁמֹן עַל

גְּבִי רֵאשׁוֹ וְלֹחֵשׁ – אִינוֹ מְאִיס.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: מַעֲשֵׂר שְׁנִי בִינִיהוֹן. מֵאֵן דְּאָמַר: נֹתֵן בֵּין בֵּיד בֵּין בְּכָלִי, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – אָסוּר. מֵאֵן

דְּאָמַר: נֹתֵן שְׁמֹן עַל גְּבִי רֵאשׁוֹ וְלֹחֵשׁ, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – מוֹתֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכִי כֹל שְׁהוּא מוֹתֵר בְּשֶׁבֶת – מוֹתֵר בְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְכֹל שְׁאָסוּר בְּשֶׁבֶת – אָסוּר בְּמַעֲשֵׂר

שְׁנִי?

וְהִתְנִי: מִדִּיקָה הִיא אִשָּׁה בְּנָה בֵּינָן מִפְּנֵי הַזִּיעָה. בְּתֵרוּמָה – אָסוּר. הִיא תְרוּמָה, הִיא מַעֲשֵׂר שְׁנִי

מַהוּ כְּדוֹן? וּבִלְבָד שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּשֶׁבֶת כְּדָרְךָ שְׁהוּא עוֹשֶׂה כְּחוּל.

דְּגִים שְׁנֵתְבָשְׁלוּ בְּקַפְלוֹמֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְהִשְׁבִּיחוּ – הִשְׁבַּח לְפִי הַשְּׁבוּן. אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: דְּלֹא

כְּרַבִּי יְהוּדָה הִיא דְתַנְיָנָן: רַבִּי יוֹדָה מִתִּיר בְּצַהֲנָה, שְׁאִינוֹ אֱלֹא לִיטוּל אֶת הַזִּוּהָה.

רַבְּנָן דְּמִיסְרִין בְּעֵיין: וְהָא דְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כֹּל הָאִפּוּרִים מִשְׁעָרִין, כִּילוֹ בְּצַל, כִּילוֹ

קַפְלוֹמֹ. דְּלֹא כְּרַבִּי יוֹדָה? מוֹדִי רַבִּי יוֹדָה בְּכַצֵּל שֶׁל הַקְּדֵשׁ. מוֹדִי רַבִּי יוֹדָה בְּכַצֵּל שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה.

[דף י' ע"א]

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כֹּל שְׁיֵשׁ בּוֹ הוֹתֵר מִיְדָה – הִשְׁבַּח לְפִי הַשְּׁבוּן. וְכֹל שְׁאִין בּוֹ הוֹתֵר מִיְדָה – הִשְׁבַּח

לְשָׁנָי.

רבי שמעון בן לקיש אומר: כל שפגעמו ושכחו ניכר – השכח לפי השבון. וכל שאין טעם שכחו ניכר – השכח לשני.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! עיסה של מעשר שני שאפיה פת והשביחה – השכח לשני! פתר לה: בשאין טעם שכחו ניכר.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביחו – השכח לפי השבון. רבי יוסי בשם רבי הושעיה: תפתר שבישל שניהן כאחת.

רבי יונה בשם רב הושעיה בעי: הגע עצמך שבישל זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, ועירכו, כלום יש בדגים אלא טעם קפלוטות. ובקפלוטות אלא טעם דגים.

[דף י' ע"ב]

מתניתין (ביצה פרק ה') פליגא על רבי יוחנן! האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיקתה – הרי אלו ברנלי שתיקה! אמר רבי בא: תחומין עשו למידת הדין.

תדע לך שהוא בן: דתמן אמרין בשם רב הקדא, ולא ידעינן אם מן שמועה אם מן מתניתא: אפילו עצים! סכרינן מימר: עצים – אין בהן ממש.

מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש! תבשיל של מעשר שני שתיבלו בתבלין של חולין – השכח לשני! פתר לה: בשאין טעם שכחו ניכר. והתני: תבשיל של חולין שתיבלו בתבלין של מעשר שני – לא יצא מעשר שני מידי פדיונו. על דעתיה דרבי יוחנן – והוא שיהא שם הותר מידה. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש – והוא שיהא טעם שכחו ניכר.

הלקה ב'

מתני' רבי שמעון אומר: אין סכין שמן של מעשר שני בירושלים. וחקמים מתירין.

אמרו לו לרבי שמעון: אם הקל בתרומה חמורה, לא נקל במעשר שני הקל?

אמר להן: מה? לא היקל בתרומה חמורה, מקום שהקל בפרשינין ובתלתן. נקל במעשר שני הקל, מקום שלא הקל בפרשינין ובתלתן?

תלתן של מעשר שני – תאכל צמחונין. ושל תרומה, בית שמאי אומרים: כל מעשיה בטהרה, חוץ מהפיתתה. ובית הלל אומרים: כל מעשיה בטמאה, חוץ משריתה.

פרשיני מעשר שני – ואכלו צמחונים, ונכנסין לירושלים, ויוצאין. נטמאו, רבי טרפון אומר: יתפרדו לעיסות. וחקמים אומרים: יפדו.

וְשָׁל תְרוּמָה, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִין: שְׁוֵרִין וְשָׁפִין בְּתַהֲרָה וּמְאָכִילִין בְּטַמְאָה. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: שְׁוֵרִין בְּתַהֲרָה וְשָׁפִין וּמְאָכִילִין בְּטַמְאָה.

שְׁמַאי אֹמֵר: יֵאָכְלוּ צְרִיד. רַבִּי עֲקִיבָה אֹמֵר: כֹּל מַעֲשִׂיהֶן בְּטַמְאָה.

גמרא מִה הִקִּילוּ בְּתַרוּמָה? בְּהֵדָא דְתַנְי: סָד הוּא כְּהֵן שְׁמֹן שֶׁל תְרוּמָה, וּמִכֵּיא בְּן בְּתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמַעְגָלוֹ עַל גְּבִי מִיעִי, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹהֲנָן: כָּאֵן – הַשִּׁיבוּ דְבָרֵי סוֹפְרִים לְדְבָרֵי תוֹרָה.

[דף י"א ע"א]

פִּינֵי מִתְנִיתָא: מוֹתֶרֶת לְהֵיאָבֵל צְמַחוּנִין. מִה בִּינֵיהוּן? אָמַר רַבִּי יוֹנָה: שׁוֹלָה – בִּינֵיהוּן. בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: שׁוֹלָה בְּיָדִים טְהוֹרוֹת. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: שׁוֹלָה בְּיָדִים טַמְאוֹת.

תַּנְי: זוּ דְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָכַל דְבָרֵי רַבִּי יוֹהֲנָה אֹמֵר: בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: כֹּל מַעֲשִׂיָה בְּתַהֲרָה, חוּץ מִחִפְּתָהּ. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: כֹּל מַעֲשִׂיָה בְּטוּמְאָה, חוּץ מִשְׁלִיתָהּ.

מִה בִּינֵיהוּן? אָמַר רַבִּי מִתְנַיָא: מְגִיגָה – בִּינֵיהוּן. בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: מוֹגֵג בְּיָדִים טְהוֹרוֹת. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: מוֹגֵג בְּיָדִים טַמְאוֹת.

כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עֵיסָה וְלַחְזוֹר. כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עֵיסָה וְלַחְזוֹר. מִתְנִיתָא דְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בְּן גַּמְלִיאֵל! דְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בְּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אַף הַפִּירוֹת – נִכְנְסִין וְיוֹצְאִין.

[דף י"א ע"ב]

דְבָרֵי הַכֵּל הִיא! הֵכָא קָל הוּא שֶׁהִקִּילוּ בְּכַרְשִׁינִין.

וּבִלְבַד בְּעֵיסָה שֶׁל כְּרִשִׁינִין. וּבִלְבַד עֵיסָה שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי.

רַבִּי גִוְרִיּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בְּן הַנִּינְיָא: דְבָרֵי רַבִּי טַרְפוּן, אֵין פּוֹדִין אֶת הַקִּדְּשִׁים לְהֵאָכִילָן לְכִלְבִּים. אָמַר רַבִּי יוֹנָה: נִרְאוּ דְבָרִים, הִרְאוּ לְאוֹכֵל אָדָם – אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ לֹכֵל בְּהֵמָה. וְשִׂאִינוּ רְאוּי לֹכֵל אָדָם – פּוֹדִין אוֹתוֹ לֹכֵל בְּהֵמָה.

רַבִּי יִצְחָק בַּר אֱלִישֶׁב בְּעִי: נִטְמָאוּ בְּגָבוּלִין – לֹא יִפְדוּ, שִׂאִין פּוֹדִין אֶת הַקִּדְּשִׁים לְהֵאָכִילָן לְכִלְבִּים. אָמַר רַבִּי יוֹנָה: וְהֵן נִטְמֵי נִטְמוּמֵי:

הַלְכָה ג'

מתני' מַעוֹת חֲלִין וּמַעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁנַתְפּוֹרוּ; מִה שְׁלֶקְט – לֶקַט לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי, עַד שִׁישְׁלִים, וְחִשְׁבָּר – חֲלִין. אִם כָּלַל וְחָפֵן – לְפִי חִשְׁבוֹן.

זוה הקלל: המתלקטים – למעשר שני, והנבללין – לפי השבון.

סלע של מעשר שני ושל חליו שנתערבו – מביא בסלע מעות ואומר: "סלע של מעשר שני בכל מקום שהיא, מחללת על המעות האלו!" ובורר את היפה שבהן ומחללן עליה. מפני שאמרו: מחללין בסף על נחשת מדיחק. ולא שיקיים בן, אלא חוזר ומחללן על הכסף.

בית שמאי אומרים: לא יעשה אדם את סלעיו דיגרי זהב. ובית הלל מתירין.

אמר רבי עקיבה: אני עשיתי לרבן גמליאל ורבי יהושע את כספם דיגרי זהב.

גמרא אמר רבי זעירא: כדי לשכר שני, שמא יאכדו השאר, ויהיו אלו שבדי תפוסין על השני.

אמר רבי זעירא: וצריך להתנות ולומר: "אם אלו שלמטן שני – יהיו אלו שבדי תפוסין עליהן".

אמר רבי יונה: והוא שלקט

[דף י"ב ע"א]

מיפן ומיפן. אבל אם ליקט על אומן – כבולל והופך הוא.

רבי יוסי בשם רבי פדיוה, רבי יונה בשם רבי חזקיה: אין בלילה אלא בנין ושמן בלבד. רבי יוחנן אמר: עד ביותים הנבללים.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! אם בלל והפן – לפי השבון! פתר לה, עד ביותים המתלקטים למעשר שני, והנבללין – לפי השבון. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי חנינא: סלקת מתניתא, הנבללין והנחפנין – לפי השבון.

תני: בן עזאי אומר: שתים.

רבי זעירא אמר: מה בחלמה, בד יוכל לעילא בר ושמעאל קופדא שמינה. למחר אתא שאל ליה. אמר ליה: למה שתים? אמר ליה: מתוך שאת אומר לו בן, אף הוא דחק את עצמו ופודה אותה.

חזקיה אמר: בשהוא מחללה – עושה אותה פרעה. ובשהוא מחלל עליה עושה אותה פיפה. והתנינו: בורר את היפה שבהן ומחללן עליה. ובורר את הרעה ויעשה אותה פיפה! אמר רבי יונה: אני אומר: היא היתה מעשר שני.

[דף י"ב ע"ב]

מכל מקום לא יצאת לחילין?

אמר רבי יונה: לא יתבויין לעשותה חילין ברורין. תדע לך שהוא בן, דתנינו: לא שיקיים בן, אלא חוזר ומחללו על הכסף.

רבי חגי אומר קומי רבי זעירא: מנחם בשם רבי יוחנן: כל שאמרו בדמאי: "מחללין", בודאי – מחללין אותו מידחק.

והתנינן: מחללין כסף על נחושת מידחק. הוא כסף על כסף – לא! רבי בא בר כהן אמר קומי רבי יונה: רבי אחא בשם רבי יוחנן: כל שאמרו בדמאי: "מחללין", בודאי, עבר וחיללן – מחוללין. רבי יודן בן פוי, רבי שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: כל שאמרו בדמאי: "מחללין", בודאי, עבר וחיללן – מחוללין.

תני: רבי לעזר בי רבי שמעון אומר: בשם שמחללין כסף על נחושת – כה מחללין זהב על הכסף. אמר לו רבי: מפני מה מחללין כסף על נחושת? שכן מחללין כסף על זהב. ויחללו זהב על כסף, שאין מחללין זהב על נחושת!

אמר לו רבי לעזר בי רבי שמעון: שכן מעשר שני של זהב מחללין אותו על מעות שבירושלים.

מדברי שניהם: מחללין כסף על זהב. ואין מחללין זהב על נחושת.

אמר רבי יוחנן: לא אמרו בית שמאי אלא בפוף. אכל בתחילה – אוף בית שמאי מודיי.

מה טעמא דבית שמאי? (דברים יד, כה) **כסף** – ולא זהב. ואימא **כסף** – ולא נחושת!

והתנינן: הפורט סלע ממעות מעשר שני וסברין מימר: ביני מתניתין: המוצרף סלע ממעות מעשר שני.

[דף י"ג ע"א]

מאי כדון טעמא דבית שמאי? היא כסף היא נחושת.

רבי שמעון בן לקיש אמר: בין בתחלה בין בפוף – בית שמאי פליגין. מה טעמא דבית שמאי? **כסף** – ראשון, ולא כסף שני.

והתנינן: הפורט סלע ממעות מעשר שני וסברין מימר: ביני מתניתא, המוצרף סלע ממעות מעשר שני. מאי כדון טעמא דבית שמאי? **כסף** – עד כדי כסף.

[דף י"ג ע"ב]

הלכה ד' מתני' הפורט סלע ממעות מעשר שני, בית שמאי אומרים: בכל הסלע – מעות. ובית הלל אומרים: בשקל כסף, ובשקל מעות. רבי מאיר אומר: אין מחללין כסף ופרות על הכסף. והכמים מתירין.

הַפּוֹרְטָא סָלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי בִירוּשָׁלַיִם, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: בְּכָל הַסָּלַע – מְעוֹת. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף, וּבְשֶׁקֶל מְעוֹת. הַדְּנִים לִפְנֵי הַכִּמּוּס אוֹמְרִים: בְּשֶׁלֶשֶׁה דִּינָרֵי כֶּסֶף, וּבְדִינָר מְעוֹת. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: בְּשֶׁלֶשֶׁה דִּינָרֵין כֶּסֶף, וּבִרְבִיעִית וּמְעוֹת). רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: אַרְבָּעָה אֶסְפְּרֵי כֶּסֶף. שְׁמַאי אוֹמֵר: יִנְיָחָהּ בְּחִנּוּת וְיֵאכַל כְּנַגְדָּהּ.

מִי שֶׁהָיוּ מִקְצַת בְּנֵי טְמֵאִין, וּמִקְצַת בְּנֵי טְהוֹרִים – מִנִּיחַ אֶת הַסָּלַע וְאוֹמֵר: מַה שֶׁהַטְּהוֹרִים שׁוֹתִין – סָלַע זֶה מְחַלְלֵת עָלָיו. נִמְצְאוּ, טְמֵאִין וְטְהוֹרִין שׁוֹתִין מִכָּד אֶחָד.

גמרא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: מַה פְּלִיגִין רַבִּי מַאִיר וְרַבְנִין? בְּפִירוֹת שְׁאִין בְּהֵן כְּדֵי כֶּסֶף. אֲבָל בְּפִירוֹת שְׁיֵשׁ בְּהֵן כְּדֵי כֶּסֶף – אַף רַבֵּנן מוֹדִי.

חֲצִי דִינָר כֶּסֶף וְחֲצִי דִינָר פִּירוֹת – מוֹתֵר. דִּינָר כֶּסֶף וְדִינָר פִּירוֹת – אֶסּוּר. כָּל שֶׁכֵּן שְׁנֵי דִינָרֵי כֶּסֶף וְשְׁנֵי דִינָרֵי פִירוֹת – שְׁאֶסּוּר.

אֵלֵי הֵן הַדְּנִין? בֶּן עֲזַאי וּבֶן זֹמַא. אֵלֵי הֵן הַתְּלֻמִּידִים? הַנִּינְא בֶּן חֲכִינִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מִתְיָא. עֵדָה קְדוּשָׁה – רַבִּי יוֹסִי בֶּן הַמְּשׁוּלָּם וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מִנְסֵיא.

מַאי טַעְמָא דְשְׁמַאי? שְׁמַא יִשְׁבֵּחַ וְיַעֲשֶׂה אוֹתָן חוּלִין.

מַה נֵּן קְיָמִין. אִם בְּאוֹמֵר: "מִכְבֵּר" – מִשְׁקָה מַעֲרֹב הוּא!

[דף י"ד ע"א]

וְאִם בְּאוֹמֵר: "לְכַשְׁיִשְׁתָּהּ" – לְמַפְרַע חוּלִין שְׁתּוּ!

אֶלָּא, בִּי נֵן קְיָמִין: בְּאוֹמֵר: "מִכְבֵּר לְכַשְׁיִשְׁתָּהּ".

בְּטְמֵאִין טְמֵא מַת, שְׁאִין כְּלֵי חָרָם מִיטְמֵא מֵאַחֲרוּיוֹ. אֲבָל בְּטְמֵאִין טוֹמְאָת זִיבָה שֶׁחֻזַּב מִטְמֵא בְּהִיפּוּט – לֹא בְדָא. בְּשְׁאִין אַחַר מְעָרָה. אֲבָל אִם יֵשׁ אַחַר מְעָרָה – אֶפִּילוּ טְמֵאִין טוֹמְאָת זִיבָה.

הַדְּרָן עֲלֵי מַעֲשֵׂר שְׁנִי נִיתָן

פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

הַלְבָּה א' מִתְנִי' לֹא יֵאמֵר אָדָם לְחִבְרוֹ: "הֲעַל אֶת הַפְּרוֹת הָאֵלוּ לִירוּשָׁלַיִם לְחֶלֶק!" אֵלֶּא אֹמֵר לֹא: "הֲעֵלֶם שְׁנֵאֲכֻלֶם וְשְׁנֵשְׁתֶּם בִּירוּשָׁלַיִם". אֲבָל נֹתְנִים זֶה לָזֶה מִתְנַת הֵנָּם.

גְּמָרָא לֹא יֵאמֵר אָדָם לְחִבְרוֹ בִּוּי. מַה בֵּין הָאוֹמֵר: "שְׁנֵאֲכֻלֶם וְנִשְׁתֶּם" לְאוֹמֵר: "לְחֶלֶק"? רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: מִהֲלִכּוֹת שֶׁל עֵימָעוּם הִיא.

תַּמָּן תְּנִינָן: הָאוֹמֵר לְפֹעֵל: "הֵא לָךְ אֵיסֵר זֶה וְלִקְטָ לִי יֶרֶק הַיּוֹם" – שְׁכָרוּ מוֹתֵר. "לִקְטָ לִי בּוֹ יֶרֶק הַיּוֹם" – שְׁכָרוּ אָסוּר.

לִקְחָ מִזֶּה הַנְּחֻתוֹם כְּכָר בְּפוֹנְדִיּוֹן, "לְכַשְׁיִלְקוּט יֶרֶקוֹת הַשְּׂדֵה אֲבִיָּא לָךְ" – מוֹתֵר. לִקְחָ מִמֶּנּוּ סֶתֶם – לֹא יִשְׁלַם לֹא דְמִי שְׂבִיעִית, שְׂאִין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמֵי שְׂבִיעִית.

מַה בֵּין הָאוֹמֵר: "לִקְטָ לִי" מַה בֵּין הָאוֹמֵר: "לִקְטָ לִי בּוֹ"?

רַבִּי אֲבִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶן חֲנִינָא: מִהֲלִכּוֹת שֶׁל עֵימָעוּם הִיא.

תַּמָּן תְּנִינָן: שׂוֹאֵל אָדָם מִחִבְרוֹ בְּדֵי יוֹן וְכַדִּי שְׁמֹן, וּבִלְבָד שְׂלֵא יֵאמֵר לֹא: "הֲלֹנִי". מַה בֵּין הָאוֹמֵר: "הֲלֹנִי" מַה בֵּין הָאוֹמֵר: "הֲשְׂאִילְנִי"?

רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: מִהֲלִכּוֹת שֶׁל עֵימָעוּם הִיא.

פִּיתָן, רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: עוֹד הִיא מִהֲלִכּוֹת שֶׁל עֵימָעוּם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: קְשִׁייתָהּ קוֹמֵי רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: מַהוּ מִהֲלִכּוֹת שֶׁל עֵימָעוּם הִיא? כִּדְ אֲנִי אֹמֵר: בְּמִקּוֹם שֶׁפֶת יִשְׂרָאֵל מִצְוִיָּה, בְּדִין הוּא שְׂתֵּהָא פֶת גּוֹזִים אֲסוּרָה, וְעֵימָעוּ עֲלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ. אוֹ בְּמִקּוֹם שְׂאִין פֶת יִשְׂרָאֵל מִצְוִיָּה, בְּדִין הוּא שְׂתֵּהָא פֶת גּוֹזִים מוֹתֵרָת, וְעֵימָעוּ עֲלֶיהָ וְאֲסוּרָה.

אָמַר רַבִּי מְנָא: וַיֵּשׁ עֵימָעוּם לְאִיסוּרָה? וּפֶת לֹא כְּתִבְשִׁילִי גּוֹזִים הִיא? כִּדְ אֲנִי אֹמֵר: בְּמִקּוֹם שְׂאִין תְּכַשְׁיִלִי יִשְׂרָאֵל מִצְוִיָּה, בְּדִין הוּא שְׂיֵהוּ תְכַשְׁיִלִי גּוֹזִים מוֹתֵרִים, וְעֵימָעוּ עֲלֶיהָ וְאֲסוּרָה?

אֵלֶּא כֵן הוּא, בְּמִקּוֹם שְׂאִין פֶת יִשְׂרָאֵל מִצְוִיָּה, בְּדִין הוּא שְׂתֵּהָא פֶת גּוֹזִים אֲסוּרָה, וְעֵימָעוּ עֲלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ כַּפְנֵי חַיֵּי נַפְשׁ.

רַבְנִין דְּמִסְרִין בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מִתִּיר. וּבִלְבָד מִזֶּה הַפְּלִטוֹר. וְלֹא עֲבָדִין כֵּן. תְּנִי: לֹא יֵאמֵר אָדָם לְחִבְרוֹ בִּירוּשָׁלַיִם: "הֲעַל חֲבִית זוֹ שֶׁל יוֹן מִמִּקּוֹם לְמִקּוֹם לְחֶלֶק" אָמַר רַבִּי לְעֶזְרָא:

[דָּף י"ד ע"ב]

דְּרַבִּי יוֹדָה וְדְרַבִּי נְחֻמֵּיהָ הִיא. מַה גַּזְּ קַיִמִיּוֹן? אִם כִּתְּהוּא דְאָמַר לִיהָ: "הֵא לָךְ חֵב לִי" – דְּכַרִּי חֶבֶל אָסוּר! "חֵב לִי וְאֲנָא יְהִיב לָךְ" – דְּכַרִּי חֶבֶל מוֹתֵר!

אָלָא כִּי נִזְנֵן קְנִימִין: בְּהֵוּוּ דְאָמַר לֵיהּ: "הֵב לִי, בְּרִיא לִי אֲנָא יֵהֵב לָךְ" רַבִּי יוּדָה וְרַבִּי נַחֲמָנָה אֹסְרִים, שְׂאִין יִרְקוֹת הַשְּׂדֵה מִצְוִיין. וְרַבְנִין מַתִּירִין, שְׂרִיקוֹת הַשְּׂדֵה מִצְוִיין.

מִשְׁהַעֲלָה אוֹתָן, מַהוּ שְׂאִימַר לוֹ: "טוֹל חֶלְקָךְ וְאֲנִי חֶלְקִי"? מַהוּ שְׂאִימַר לוֹ: "טוֹל חֶבֶת שְׁלַי וְיֵין זֶה, וְאֲנִי אוֹכְלִין חֶבֶת שְׁמֹן שְׂשִׁישׁ לִי שָׁם?"

אִם בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כֵּן. מַעֲשֵׂר שְׁנִי, עַל יְדֵי שְׂמֻכִּירְתוֹ מוֹתֶרֶת – אֵת אָמַר מוֹתֶר. מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה, עַל יְדֵי שְׂאִין מְכִירְתוֹ מוֹתֶרֶת – הֲרִי אֵת אָמַר אָסוּר. לֵית פְּשִׁיטָא לָךְ דְּהִיא מוֹתֶר? מַהוּ שְׂאִימַר לוֹ: "הַעֲלֵ בְּהֵמָה וְחִידָה זֶה, וְאֲנִי אוֹכְלִין בְּשָׂר שְׁחוּטָה שְׂשִׁישׁ לִי שָׁם?"

הַלְכָה ב'

מתני' אין לוקחין תרומה בכסף מעשר, מפני שהוא ממעט באכילתו.

ורבי שמעון מתיר.

אָמַר לְהֵן רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִם הִיקַל בְּזַבְחֵי שְׁלָמִים שְׂהוּוּא מְכִיבָן לִידֵי פְּגוּל וְנֹתֵר וְטָמֵא, לֹא נִקַּל בְּתֵרוּמָה?

אָמְרוּ לוֹ: כֹּה, לֹא הִיקַל בְּזַבְחֵי שְׁלָמִים, שֶׁכֵּן מוֹתֵרִים לְזָרִים. נִקַּל בְּתֵרוּמָה, שְׂהִיא אֲסוּרָה לְזָרִים!

[דף ט"ו ע"א]

גמרא תְּנִי: שְׂלֵא יְבוֹא לִידֵי פְּסוּל. מַהוּ לִידֵי פְּסוּל? אָמַר רַבִּי יוֹנָה: שְׁנַפְסַל בְּטָבוּל יוֹם. לְאוֹכְלוֹ אֵין אֵת יִכּוּל, שְׂהוּוּא טָמֵא דְבַר תּוֹרָה. לְפִדְתּוֹ אֵין אֵת יִכּוּל, שְׂהוּוּא טָהוֹר דְּבַר תּוֹרָה. הָוִי: שְׂלֵא יְבוֹא לִידֵי פְּסוּל.

מַהוּ מִמַּעַט בְּאֲכִילָתוֹ? תֵּרוּמָה – אֲסוּרָה לְזָרִים, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – מוֹתֶר לְזָרִים. תֵּרוּמָה – אֲסוּרָה בְּטָבוּל יוֹם, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – מוֹתֶר בְּטָבוּל יוֹם.

וְכַשֵּׁם שְׂהוּוּא מִמַּעַט בְּאֲכִילָתוֹ, כֵּךְ הוּוּא מִמַּעַט בְּאֲכִילָתָהּ. תֵּרוּמָה – מוֹתֶרֶת לְאוֹנָה, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – אָסוּר לְאוֹנָה. תֵּרוּמָה – אֵינָה טְעוּנָה מְחִיצָה, מַעֲשֵׂר שְׁנִי – טְעוּנָה מְחִיצָה.

אֲשַׁכַּח תְּנִי: מַפְנִי שְׂהוּוּא מִמַּעַט בְּאֲכִילָתוֹ וּבְאֲכִילָתָהּ.

תְּנִי: אֵין לוקחים שביעית מכסף מעשר שני.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמַחְלֻקָתָהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: דְּבַרֵּי הַכֹּל הִיא. אוֹכְלֵי תֵּרוּמָה – זְרִיזִין הֵן.

התיב רבי חוּנְיָה קומי רבי מְנָא, וְהִתְנַיֵּנִי: נִתְעַרְבוּ בְּכֹרֹת, רַבִּי שְׁמֵעוֹן אָמַר: אִם חֲבוּרָת כְּהֻנִּים – יֵאָכְלוּ. וְתַנִּי עָלָה: יֵאָכְלוּ בְּחֹמֹר שְׁבֻהָ?

אָמַר לֵיהּ: אוֹכְלֵי פְסָחִים בְּשַׁעֲתָן – זְרִיזִין הֵן בְּאוֹכְלֵי תְרוּמָה.

תַּדַּע לְךָ שֶׁהוּא בֶן, דְּתַנִּינֵי: אֵין צוֹלִין בְּשָׂר בְּצֹל וּבִיצָה אֱלָא כְּדִי שְׂיִצְלוּ מִכְּעוּד יוֹם. וְתַנִּינֵי: מִשְׁלֵשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח לְתַנּוּר עִם חֲשִׁיכָה.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר: אֵין מוֹסִיפִין חוֹמֶשׁ אֱלָא עַל תְּחִילַת הַקִּדְשוֹת.

אָמַר רַבִּי לְעֹזֵר: וְתַנִּי בֵּן (ויקרא כו, כז) **אִם בְּבִהְמָה הִטְמָאָה וּפְדָה בְּעֶרְבֶד.** מַה בְּהִמָּה מְמָאָה מִיּוֹדֶתת שֶׁהִיא תְּחִילַת הַקִּדְשׁ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ, אִף כֹּל שֶׁהוּא תְּחִילַת הַקִּדְשׁ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

[דף ט"ז ע"ב]

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִיָּיא בַר יְהוּדָה בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינְיָה: שְׁלָמִים שְׁלֶקְחֹן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר, הוֹמָמוּ וּפְדִיִין – מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִיָּיא בַר יְהוּדָה בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינְיָה: שְׁלָמִים שְׁלֶקְחֹן מְדָמִי פֶסַח, הוֹמָמוּ וּפְדִיִין – מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹדֵן: הֲדָא צוֹרְכָה, וְהֲדָא לֹא צוֹרְכָה. אָמַר רַבִּי מְנָא: פֶּסַח – צוֹרְכָה. שְׁלָמִים – לֹא צוֹרְכָה. שְׁלֵא תֵאמַר: הוּאִיל וּפֶסַח מוֹשְׁתַּנָּה לְשֵׁם שְׁלָמִים – כִּהֲקִדְשׁ אֶחָד הוּא וְאִינוּ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

אָמַר רַבִּי הוֹנָא: מַעֲמָא דְרַבִּי שְׁמֵעוֹן, דּוּ אָמַר: אֵין הַפֶּסַח עוֹשֶׂה תְּמוּרָה וְשׁוֹנָה. הֵימַר בּוּ עוֹדְהוּ פֶסַח, מֵימַר בּוּ עוֹדְהוּ שְׁלָמִים. אָמַר לֵיהּ רַבִּי מְנָא: וְלֹא דְמוּזִי תְּנֹה רַבִּי מְדָמִי לְהָ?

רַבִּי בָא, רַבִּי חִיָּיא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁלָמִים שְׁלֶקְחֹן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שְׁנִי, הוֹמָמוּ וּפְדִיִין – עוֹד אֵינֵן חוֹזְרִין לְכַמּוֹת שְׁהִיוּ לְהִיעֲשׂוֹת שְׁנִי.

[דף ט"ז ע"א]

רַבִּי זְעִירָא רַבִּי הִילָא, תְּרִיהוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶן חֲנִינְיָה. חַד אָמַר: שְׁלָמִים שְׁלֶקְחֹן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר – פְּקַעָה מְהוֹן קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר. תְּרוּמָה שְׁלֶקְחָה בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר – לֹא פְקַעָה מִמֶּנָּה קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר.

מִשְׁנָה שׁוֹבְרַת! מְשִׁיבִין דְּבַר שְׁפַקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר עַל דְּבַר שְׁלֵא פְקַעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר!?

וְחֲרָנָא אָמַר: לִית הֲדָא אֲמָרָה: מְשִׁיבִין דְּבַר שְׁפַקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁתוֹ עַל דְּבַר שְׁלֵא פְקַעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁתוֹ, שֶׁהוּא אָמַר לוֹ אַבְדַּת קְדֻשַׁתְּךָ.

הַלְכָה ג' מִתַּנִּי' מִי שֶׁהָיוּ לוֹ מַעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, וְצָרִיף לָהֶם וְלַחֲבֵרוֹ פְּרוֹת, אֹמֵר לַחֲבֵירוֹ: "הֲרִי
הַמַּעוֹת הָאֵלוֹ מִחֲלָלִין עַל פְּרוֹתֶיךָ!" נִמְצָא זֶה אוֹכֵל פְּרוֹתָיו בְּתַהֲרָה, וְחָלָה עוֹשֶׂה צָרְכוֹ בְּמַעוֹתָיו.
וְלֹא יֹאמֵר כִּי לָעַם הָאֲרִץ אֵלָּא בְּדַמְאִי.

פְּרוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּמַעוֹת בְּמִדְיָנָה, אֹמֵר: "הֲרִי הַמַּעוֹת הַהֵם מִחֲלָלִין עַל פְּרוֹת הָאֵלוֹ". מַעוֹת
בִּירוּשָׁלַיִם וּפְרוֹת בְּמִדְיָנָה, אֹמֵר: "הֲרִי הַמַּעוֹת הָאֵלוֹ מִחֲלָלִין עַל פְּרוֹת הַהֵם" וּבִלְבָד שֶׁיַּעֲלוּ הַפְּרוֹת
וַיֵּאָכְלוּ בִירוּשָׁלַיִם.

מַעוֹת – נִכְנָסוֹת לִירוּשָׁלַיִם וַיִּוצְאוֹת. פְּרוֹת – נִכְנָסִין וַאֲיִנָּן יִוצְאוּ: רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: אִם
הַפְּרוֹת נִכְנָסִין וַיִּוצְאוּ.

[דף ט"ז ע"ב]

פְּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מִלֵּאכְתָּן וְעָבְרוּ כְּתוּד יְרוּשָׁלַיִם – יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֵחַן וַיֵּאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וְשֵׁלָא נִגְמְרוּ מִלֵּאכְתָּן, סְלִי עֲנֻבִים לְגַת, וְסְלִי תַאנִּים לְמַקְדָּה, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: מַעֲשֵׂר שְׁנִי, יַעֲלֶה
וַיֵּאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: יַפְדָּה וַיֵּאָכֵל בְּכָל מְקוֹם.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל פְּרוֹת שֵׁלָא נִגְמְרָה
מִלֵּאכְתָּן, שִׁיפְדָּה מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֵחַן וַיֵּאָכֵל בְּכָל מְקוֹם. וְעַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל פְּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מִלֵּאכְתָּן,
שְׁבִית שְׁמַאי אֹמְרִים: יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֵחַן וַיֵּאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: יַפְדָּה וַיֵּאָכֵל
בְּכָל מְקוֹם. וְהַדְּמַאי – נִכְנָס וַיִּוצָא וְנִפְדָּה.

גִּמְרָא אָכַל לֹא יֹאמֵר כִּי לָעַם הָאֲרִץ, אֵלָּא בְּדַמְאִי. הָא בּוֹדְאִי – לֹא. שְׁאִין מוֹסְרִים וְדַאי לָעַם
הָאֲרִץ.

כְּדִי לַעֲשׂוֹת עֵיסָה וְלַחֲזוֹר, כְּדִי לַעֲשׂוֹת עֵיסָה וְלַחֲזוֹר.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: זֹאת אֹמְרֵת: יְרוּשָׁלַיִם – עָשׂוּ אוֹתָהּ כַּחֲצַר בֵּית שְׁמִירָה. מַה חֲצַר בֵּית
שְׁמִירָה – מוֹבְבָת, אִם זו – מוֹבְבָת.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: בְּדִין הָיָה אֶפְיָלוּ בְּתִים שְׁשָׁם – לֹא יִטְבִּילוּ, שְׁחַן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. אֵלָּא זֹאת אֹמְרֵת:
יְרוּשָׁלַיִם – עָשׂוּ אוֹתָהּ כַּחֲצַר בֵּית שְׁמִירָה, מַה חֲצַר בֵּית שְׁמִירָה – תּוֹפְסָת. אִם זו – תּוֹפְסָת.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: הֲדָא אָמְרָה: כְּרִי שְׁהוּא טְבוּל לְרַאשׁוֹן וְלִשְׁנִי, אִם הֲתָרוּ בּוֹ מִשׁוּם שְׁנִי – לִזְקָה.

הַתִּיב רַבִּי מְנָא: וְהִתְנַיֵּן: בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֵחַן וַיֵּאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם! אֵית לָךְ
מִימַר עַל דְּבֵית שְׁמַאי לִזְקָה? אֵלָּא, חוֹמֵר הוּא בְּמַחֲצוֹת. אוֹף חֲקָא, חוֹמֵר הוּא בְּמַחֲצוֹת.

רבי זעירא בעי: הפריש עליו שני מקומם אחר – נפטר, או כבר תפסתו מחיצה? רבי יונה בעי: עשה כולו שני למקום אחר, כולו נתפש? או לא נתפש אלא אחד מעשרה שיש בו?

הא סלי תאנים לאכילה, וסלי ענבים לאכילה – גמר מלאכה הן. אמרו בית הלל לבית שמאי: אין אתם מודים לנו בפירות שלא נגמרה מלאכתן שיפדה מעשר שני שלהן ויאכל בכל מקום? אף פירות שנגמרה מלאכתן כן. אמרו להם בית

[דף י"ז ע"א]

שמאי: לא, אם אמרתם בפירות שלא נגמרה מלאכתן, שהוא יכול להקבירן ולפוטרו מן המעשרות, תאמרו בפירות שנגמרה מלאכתן שאינו יכול להקבירן ולפוטרו מן המעשרות!

אמרו להן בית הלל: אף פירות שנגמרה מלאכתן יכול הוא להקבירן ולפוטרו מן המעשרות. וכי סלי תאנים וענבים לאכילה שמה אין יכול להקבירן ולפוטרו מן המעשרות?

הדא אמר, סלי תאנים לאכילה וסלי ענבים לאכילה – גמר מלאכה הן. אמרו להן בית שמאי: לא! אם אמרתם בפירות שלא נגמרה מלאכתן, שהוא יכול להוציא עליהן שני מקומם אחר. תאמרו בפירות שנגמרה מלאכתן, שאינו יכול להוציא עליהן שני מקומם אחר.

הדא פשטא שאילא דרבי זעירא.

אמר רבי זעירא: רבי חנינא ורבי יונתן ורבי יהושע בן לוי עלו לירושלים. נתמנו להן פירות וביקשו לפדותן בגבולין. אמר לון חד סבא: אבוכון לא הוון עבדין בן אלא מפקן הוין לחומה ופודין אותן שם.

סבתא הוות סברה מימר: רואין את המחיצות כאלו עולות. ואילין רבנן הוון סברין מימר: אין רואין את המחיצות כאלו עולות. סבתא הוות סברה מימר רבי ליעזר. ואילין רבנין הוויין סברין מימר רבי יהושע.

רבי פינחס, מסאב לה ופדה לה. הו חישש לזו וזדון. רבי יעקב בר אידי ורבי יהושע בן לוי: הלכה כדברי

[דף י"ז ע"ב] התלמיד. אמר רבי זעירא: ובלבד בפירות שהן טבולין לדמאי. הא דמאי עצמו – כבר תפסתו מחיצה.

הלכה ד' מתני' אילן שהוא עומד בפנים ונוטה להוין, או עומד להוין ונוטה לפנים, מכנגד החומה ולפנים – פלפנים. מכנגד החומה ולהוין – פלחויין. בתי הפדים שפתחיהן לפנים וחקלן להוין, או

מִסְכַּת תַּעֲנִית פָּרָק שְׁנִי

א. אַרְבָּעָה מְשֻׁמְרוֹת עָלוּ מִן הַגּוֹלָה: יְדַעְיָה, חָרוֹם, פְּשָׁחוֹר וְאִימֵר. עָמְדוּ נְבִיאִים שְׂבִירוֹשָׁלַיִם, וְחִלְקוֹם וְהַעֲמִידוֹם עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מְשֻׁמְרוֹת, וּבְלָלוֹם, וְהַטִּילוֹם לַתּוֹךְ הַקְּלָפִי, וּבָא יְדַעְיָה וְנָטַל חֶמֶשׁ וְהוּא - הָרִי כָּאֵן שֵׁשׁ. כָּאֵן חָרוֹם וְנָטַל חֶמֶשׁ וְהוּא - הָרִי שֵׁשׁ. כָּאֵן פְּשָׁחוֹר וְנָטַל חֶמֶשׁ וְהוּא - הָרִי שֵׁשׁ. כָּאֵן אִימֵר וְנָטַל חֶמֶשׁ וְהוּא - הָרִי כָּאֵן שֵׁשׁ. וְכֵן הִתְנוּ עִמָּהֶם הַנְּבִיאִים, שְׁאִפִּילוּ יְהוּדִירֵיב רֵאשׁ מְשֻׁמְרוֹת עוֹלָה מִן הַגּוֹלָה - לֹא יְדַחַה יְדַעְיָה מִמְּקוֹמוֹ, אֲלֵא יְדַעְיָה עָקֵר וְיְהוּדִירֵיב טָפַל לוֹ. עָמְדוּ רֵאשֵׁי מְשֻׁמְרוֹת, וְקָבְעוּ אֶת עֲצָמָן בְּכַתֵּי אֲבוֹת.

ב. כָּל מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעָה, חֲמֹשֶׁה, שֵׁשֶׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנֶה, תְּשַׁעָה. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעָה - שְׁלֹשָׁה מְקַרְיָבִין שְׁנֵי יָמִים, וְאַחַד מְקַרְיָב יוֹם אֶחָד. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ חֲמֹשֶׁה - שְׁלֹשָׁה מְקַרְיָבִין שְׁנֵי יָמִים, וְשְׁנַיִם מְקַרְיָבִין יוֹם אֶחָד. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שֵׁשֶׁה - חֲמֹשֶׁה מְקַרְיָבִין חֲמֹשֶׁה יָמִים, וְאַחַד מְקַרְיָב שְׁנֵי יָמִים. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שִׁבְעָה - כָּל אֶחָד וְאַחַד מְקַרְיָב יוֹמוֹ. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁמוֹנֶה - שֵׁשֶׁה מְקַרְיָבִין שֵׁשֶׁה יָמִים, וְשְׁנַיִם מְקַרְיָבִין יוֹם אֶחָד. מְשֻׁמֵר שֵׁישׁ בּוֹ תְּשַׁעָה - חֲמֹשֶׁה מְקַרְיָבִין חֲמֹשֶׁה יָמִים, וְאַרְבָּעָה מְקַרְיָבִין שְׁנֵי יָמִים. יֵשׁ מִהֵן שֶׁקָּבְעוּ עֲצָמָן לְעוֹלָם: הֵבֵא בַשֶּׁבֶת - כָּאֵן בַּשֶּׁבֶת לְעוֹלָם. לְאַחַר הַשֶּׁבֶת - לְאַחַר הַשֶּׁבֶת לְעוֹלָם. יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בְּחַדְשׁ, יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בַּשֶּׁבֶת, יֵשׁ מִהֵן שְׁמַגְרִילִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, וְיֵשׁ מִהֵם שְׁמַגְרִילִין בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ.

ג. כָּל שְׂמֵכִיר אֶת מְשֻׁמְרוֹתוֹ וְאֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אֲבוֹת קְבוּעִין - אֵין אֲסוּר אֲלֵא אוֹתוֹ יוֹם בְּלִבְדוֹ. כָּל שְׂמֵכִיר אֶת מְשֻׁמְרוֹתוֹ וְאֵין מְכִיר אֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אֲבוֹת קְבוּעִין - אֲסוּר כָּל אוֹתָהּ שֶׁבֶת. כָּל שְׂאֵין מְכִיר, לֹא אֶת מְשֻׁמְרוֹתוֹ, וְלֹא אֶת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְהוּא מְבַתֵּי אֲבוֹת קְבוּעִין -

אֲסוּר כָּל חַדְשׁ. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, שֵׁיָהָא זֶה אֲסוּר לְעוֹלָם, אֲלֵא שְׂתַקְנָתוֹ קְלַקְלָתוֹ.

ד. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ אֲנָשֵׁי מְשֻׁמֵר מִתְרִין לְשִׁתּוֹת זֵין בְּלִילוֹת, אֲבָל לֹא בְיָמִים? שְׂמָא תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה עַל אֲנָשֵׁי בֵית אָב, וְיִבְאוּ וְיִסְיְעוּ לָהֶן. וּמִפְּנֵי מַה אָמְרוּ אֲנָשֵׁי בֵית אָב לֹא בְיוֹם וְלֹא בְלִילָה? מִפְּנֵי שֶׁהֵן עֲסוּקִין תְּמִיד בְּעֲבוּדָה. מִכָּאֵן אָמְרוּ: כָּל כֹּהֵן שְׂמֵכִיר מְשֻׁמְרוֹתוֹ, וּמְשֻׁמְרַת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיוֹדֵעַ שְׂבַתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם - אֲסוּר לְשִׁתּוֹת זֵין כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. מְכִיר מְשֻׁמְרוֹתוֹ, וְאֵינוֹ מְכִיר מְשֻׁמְרַת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיוֹדֵעַ שְׂבַתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם - אֲסוּר לְשִׁתּוֹת זֵין כָּל אוֹתָהּ שֶׁבֶת. אֵין מְכִיר מְשֻׁמְרוֹתוֹ, וְאֵין מְכִיר מְשֻׁמְרַת בֵּית אָב שְׁלוֹ, וְיוֹדֵעַ שְׂבַתֵּי אֲבוֹתָיו קְבוּעִין שֵׁם - אֲסוּר לְשִׁתּוֹת זֵין כָּל הַשָּׁנָה. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, אֲסוּר לְשִׁתּוֹת זֵין לְעוֹלָם, אֲבָל מַה אַעֲשֶׂה? שְׂתַקְנָתוֹ קְלַקְלָתוֹ.

ה. אֲנָשֵׁי מְשֻׁמֵר וְאֲנָשֵׁי מַעֲמֵד - אֲסוּרִין לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס, בֵּין מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת וּבֵין עַד שְׁלֹא חָרַב הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִשְׁחָרֵב הַבַּיִת מִתְרִין, מִפְּנֵי שְׂאֲבָל הוּא לָהֶם! יוֹם שְׁנֵי וְחֲמִישֵׁי הוֹחֲדוּ לְתַעֲנִית צְבוּר, וּבִהֵן בְּתֵי דִינָיִם יוֹשְׁבֵין בְּעִירוֹת, וּבִהֵן נִגְנָסִין לְבַתֵּי כְּנַסְיוֹת וְקוֹרִין, וּבִהֵן מְקַדִּימִין לְמַקְרָא מְגַלָּה.

ו. מַה בֵּין תַּעֲנִית צְבוּר לְתַעֲנִית יְחִיד? תַּעֲנִית צְבוּר - אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִבְּעוֹד יוֹם, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - אֲסוּרִין בְּמִלְאָכָה, בְּרַחֲיִצָה וּבְכִסְיָה, וּבְנַעֲיִלַת הַסַּנְדֵּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמַּטָּה, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - נִגְנָסִין לְבַתֵּי כְּנַסְיוֹת, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - מוֹצִיאִין אֶת הַתְּבָה לְרַחוּבָה שֶׁל עִיר, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - מִתְפַּלְלִין עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע בְּרֻכּוֹת, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים כְּפִיָּהֶם, אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיוֹם, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - אֵין מְפַסְּקִין לְיָמִים טוֹבִים הַכְּתוּבִים בְּמַגְלָה, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. מַעֲשֶׂה וְגִזְרוֹ

ועל כֵּן, אין מתריעין עליהן אלא באפרכי'א שלהן.

י. אספּרה, בזמן שיש בה מיתה - מתריעין עליה, בזמן שאין בה מיתה - אין מתריעין עליה, מתריעין על הגובאי בכל שהוא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף על החגב. חרב שאמרו, אין צריך לומר חרב שאינו של שלום, אלא אפילו חרב של שלום, שאין לך חרב של שלום יותר מפרעה נכה, ואף על פי כן נכשל בה המלך יאשיהו, שנאמר (דברי הימים-ב לה, כא): "וישלח אליו מלאכים לאמר, מה לי ולך מלך יהודה, לא עליך אתה היום כי אל בית מלחמתי, ואלהים אומר לבהלני, חדל לך מאלהים אשר עמי ואל ישחיתך, ולא הסב יאשיהו פניו ממנו כי להלחם בו התחפש וגו'". וירו הירים למלך יאשיהו וגו', היו מתאבלין על יאשיהו וגו', ויקונן ירמיהו על יאשיהו, היכן פרושו של דבר? (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה' וגו'". ועל כלם, אין מתריעין עליהן אלא באותה הפרכי'א בלבד, היה בסורי'א - אין מתריעין עליהן.

יא. עיר שהקיפוה עובדי כוכבים או נהר, ואחד ספינה המטרפת בים, ואחד יחיד שנדרף מפני עובדי כוכבים, או מפני לסטים ורוח רעה, על כֵּן - יחיד רשאי לסגף עצמו בתענית - שלא לשבר את כחן. וכן היה רבי יוסי אומר: אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית ויצטרך לבריות, ואין הבריות מרחמות עליו. שאלו את רבי אליעזר: עד היכן גשמים יורדין, ויתפללו שלא ירדו? אומר להם: כדי שיעמד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים. מעשה ואמרו לחסיד אחד: התפלל וירדו גשמים! התפלל וירדו גשמים. אמרו לו: כשם שהתפללת שירדו גשמים, כך התפלל שילכו להם. אומר להם: צאו וראו, אם עומד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים. אנו מתפללין שלא ירדו גשמים, אבל בטוחים אנו שאין המקום מביא מבול לעולם, שנאמר (בראשית ט, טו): "ולא יהיה עוד המים למבול" וגו'.

תענית בחנכה בלוד, וירד רבי אליעזר ורחץ, רבי יהושע וספר. ואמר להם: "צאו והתענו על מה שהתעניתם". כל זמן שהיה רבן גמליאל קים - היתה הלכה נוהגת כדבריו, לאחר מיתתו של רבן גמליאל - בקש רבי יהושע לבטל את דבריו. עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו, ואמר: 'חזי אנא, בתר רישא גופא אזיל, כל זמן שהיה רבן גמליאל קים - היתה הלכה נוהגת כדבריו, עכשו שמת, אתם מבקשים לבטל את דבריו? אמר רבי יהושע: 'אנו שומעין לך'! נקבעה הלכה כדבריו רבן גמליאל, ולא ערער אדם על דבריו.

ז. הימים האלה הפתובין במגלת תענית, לפניהם ולאחריהם אסורין. בשבתות וימים טובים - הם אסורין, לפניהם ולאחריהם מתירין. ומה הפרש בין זה לזה? הללו דברי תורה, ודברי תורה אין צריכים חזוק. והללו דברי סופרין, ודברי סופרין צריכין חזוק! אבא יוסי בן דוסאי אומר משם רבי יוסי הגלילי: נשבע שיתענה בערב שבת - הרי זה שבועת שקר.

ח. ותשעה באב שחל להיות בערב שבת, אוכל אדם כביצה ושותה אדם כביצה, כדי שלא יגנס לה כשהוא מענה; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: הרי זה מתענה ומשלים. אמר לו רבי יוסי: אי אתה מודה בתשעה באב שחל להיות אחר השבת, שאוכלין ושותין מבעוד יום, מה לי נגנס לה מענה, מה לי יוצא הימנה מענה? אמר לו: לא! אם אמת בזה, שאוכלין ושותין כל היום, האמר בזה, שאין אוכלין ושותין אלא משחשכה?

ט. כשם שמתריעין על הגשמים בשאר שני שבוע - כך מתריעין עליהם בשביעית מפני פרינסת אחרים. מתריעין על האילנות בפרס הפסח, על הבורות ועל השיחין ועל המערות, אפילו בפרס החג. ועל כֵּן, אם אין להם מים לשותות - מתריעין עליהן מיד, ואיזהו מיד שלהן? יום שני וחמישי ושני.

ב. שְׁמוֹנֵה מִשְׁמֵרוֹת תִּקַּן מֹשֶׁה לְכַהֲנָה, וּשְׁמוֹנֵה לְלוֹיִם, מִשְׁעֶמֶד דָּוִד וּשְׁמוּאֵל הַרְוָאָה - עֲשָׂאוּם עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת כַּהֲנָה, וְעֲשָׂרִים וָאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת לְלוֹיִם, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א ט, כב): "הִמָּה יִסַּד דָּוִד וּשְׁמוּאֵל הַרְוָאָה בְּאֲמוֹנָתָם" - אֱלוֹ מִשְׁמֵרוֹת כַּהֲנָה וְלוֹיָהּ, עֲמָדוֹ נִבְיָאִים שְׁבִירוֹשָׁלַיִם וְקִבְעוּ שֵׁם עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע מַעֲמָדוֹת, כִּנְגַד עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת כַּהֲנָה וְלוֹיָהּ, שְׁנֹאֲמַר (בַּמִּדְבָּר כח, ב): "צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶמַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת קַרְבְּנֵי לְחֻמֵּי", אִי אֶפְשֶׁר לֹאמַר 'כָּל יִשְׂרָאֵל', אֲלֵא מִלְמַד שְׁשִׁלּוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ.

ג. הִגִּיעַ זְמַן הַמִּשְׁמֵר, כַּהֲנִים וְלוֹיִם עוֹלָיִם לִירוּשָׁלַיִם, וּיִשְׂרָאֵל שִׁבְאוּתוֹ מִשְׁמֵר, שְׂאִין יְכוּלִים לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם, מִהַכְּנָסִים לְעִירָהֶן, וְקוֹרִין בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּבִטְלִים מִן הַמְּלֵאכָה כָּל אוֹתָהּ שִׁבְתָּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמַר: כַּהֲנִים וְלוֹיִם, וְכָלִי הַשִּׁיר - מַעֲבִיבִין אֶת הַקְּרָבָן. בְּאֶחָד בְּנִסָּן אִין בּוֹ מִנְחָה וּנְעִילָה, מִשּׁוּם שֵׁישׁ בּוֹ קַרְבָּן מוֹסָף וְקַרְבָּן עֲצִים.

ד. פְּרָשָׁה גְדוֹלָה קוֹרִין אוֹתָהּ בַּשָּׁנִים, וְקִטְנָה בַּיְחִיד, בְּשַׁחֲרִית וּבְמוֹסָף; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כָּל שֵׁישׁ בּוֹ מוֹסָף - קוֹרִין בּוֹ מוֹסָף. וְכָל שְׂאִין בּוֹ מוֹסָף - אִין קוֹרִין בּוֹ מוֹסָף. בְּשַׁחֲרִית וּבְמוֹסָף נִכְנָסִין לְבֵית הַכְּנָסֶת, וְקוֹרִין כְּדָרְךְ שְׁקוֹרִין כָּל הַשָּׁנָה, וּבְמִנְחָה - יְחִיד קוֹרֵא אוֹתָהּ עַל פֶּה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְכִי יְחִיד יְכוּל לַקְרוֹת דְּבָרֵי תוֹרָה עַל פֶּה בְּצַבּוֹר? אֲלֵא כָּלֵן נִכְנָסִין וְקוֹרִין אוֹתָהּ עַל פֶּה כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע.

ה. מַה רָאוּ זְמַן עֲצֵי כַּהֲנִים וְהַעֵם לְמָנוֹת? אָמְרוּ: כְּשֶׁעָלוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, לֹא מִצְאוּ עֲצִים בְּלִשְׁכָּה, עֲמָדוֹ אֱלוֹ וְהִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמָן וּמְסָרוּ לְצַבּוֹר, וְכֵן הִתְנוּ עֲמָהֶן הַנְּבִיאִים, שְׂאֶפְלוּ לְשִׁכָּה מְלֵאָה עֲצִים, וְאֶפְלוּ עֲצִים מִשָּׁל צַבּוֹר, וְעֲמָדוֹ אֱלוֹ וְהִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמָן - לֹא יֵהָא קַרְבָּן מִתְקָרֵב אֲלֵא מִשְׁלֵהֶם תַּחֲלֵה! שְׁנֹאֲמַר (נְחֻמְיָה י, לה): "וְהַגּוֹרְלוֹת הַפְּלָנוּ עַל קַרְבָּן

(יִשְׁעֵיָהּ נד, ט): "כִּי מִי נָח זֹאת לִי אֶשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי" וְגו'. רַבִּי מֵאִיר אוֹמַר: מִבּוֹל שָׁל מִים אִין מִבִּיא - אֲבָל מִבּוֹל שָׁל אֵשׁ וְשָׁל גְּפְרִית יֵשׁ, כְּדָרְךְ שֶׁהִבִּיא עַל הַסְּדוּמִיִּים שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יט, כד): "וְהוּא הִמְטִיר עַל סְדוּם" וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: מִבּוֹל שָׁל כָּל בֶּשֶׂר - אִין מִבִּיא, אֲבָל מִבּוֹל שָׁל יְחִידִים יֵשׁ. כִּיצַד? נֶפֶל לֵאִם, טְבַעָה סְפִינְתוֹ בִּיָּם, וּמַת - הָרִי הוּא מִבּוֹלוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמַר: מִבּוֹל שָׁל מִים - אִין מִבִּיא, אֲבָל מִבּוֹל שָׁל דְּבַר לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לִימּוֹת הַמִּשִּׁיחַ יֵשׁ, שְׁנֹאֲמַר (זְכַרְיָה יא, י): "וְאָקַח אֶת מַקְלִי אֶת נְעִם" וְגו'. מַהוּ אוֹמַר? - "וְתִפְרַר בְּיוֹם הַהוּא".

יב. הַעֲבָרוֹת וְהַמִּינִיקוֹת מִתְעַנִּים בְּתַשְׁעָה בָּאֵב, וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים וּבְשִׁלְשׁ תַּעֲנִיּוֹת שָׁל צַבּוֹר, וְשָׂאֵר תַּעֲנִיּוֹת - לֹא הָיוּ מִתְעַנּוֹת, וְלֹא שְׁיַעֲנִגּוּ אֶת עֲצָמָן בְּתַפְנוּקִין, אֲלֵא שְׂאוּכָלוֹת וְשׁוֹתוֹת כְּדִי קִיּוּם הַיָּלֵד. מִי שֶׁהָיָה מִתְעַנֶּה עַל הַצָּרָה וְעַבְרָה, עַל הַחוֹלָה וְנִתְרַפָּא - הָרִי זֶה מִתְעַנֶּה וּמִשְׁלִים. הַהוֹלֵךְ מִמְּקוֹם שְׂאִין מִתְעַנֵּין לְמְקוֹם שְׁמִתְעַנֵּין - הָרִי זֶה מִתְעַנֶּה עִמָּהֶם. מִמְּקוֹם שְׁמִתְעַנֵּין לְמְקוֹם שְׂאִין מִתְעַנֵּין - הָרִי זֶה מִתְעַנֶּה וּמִשְׁלִים. שִׁכַח וְאָכַל - אֵל יִתְרָאָה בְּפָנֵי הַצַּבּוֹר, וְאֵל יִנְהַג עֲדוּנִין בְּעֲצָמוֹ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית מב, א): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ", אָמַר לָהֶם יַעֲקֹב לְבָנָיו: 'אֵל תִּתְרָאוּ עֲצָמְכֶם כְּשֶׁאַתֶּם שׁוֹבְעֵי בְּפָנֵי יִשְׁמַעֲאֵל, כְּדִי שִׁלֵּא יִתְקַנְאוּ בְּכֶם. אִיזְהוּ הַלֵּל הַגְּדוֹל? (תְּהִלִּים קלו, ב): "הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים, הוֹדוּ לְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים" וְגו'.

מִסְכַּת תַּעֲנִיּוֹת פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. בְּשִׁלְשָׁה פְּרָקִים בְּשָׁנָה כַּהֲנִים נוֹשְׂאִין כְּפִיָּהֶן, אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיוֹם: בְּשַׁחֲרִית, בְּחֻצוֹת, בְּמִנְחָה, בְּנְעִילָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּמִנְחָה וּבְנְעִילָה לֹא הָיָה שֵׁם נְשִׂיאַת כְּפִים, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִים יח, ה): "לְעֶמֶד לְשֵׁרֵת בְּשֵׁם ה' הוּא וּבְנִיּוֹ", מְקִישׁ בְּנִיּוֹ לְלוֹ', מַה הוּא - מְעַמְד וּנְשִׂאוֹת כְּפִים בְּבִקְרָא, אָף בְּנִיּוֹ - מְעַמְד וּנְשִׂאוֹת כְּפִים בְּבִקְרָא.

עצים הכהנים והלוים והעם, להביא לבית אלהינו לבית אבותינו לעתים מזמנים שנה בשנה, לבער על מזבח ה' אלהינו ככתוב בתורה, "ואמר (עזרא ז, י): "כי עזרא הכין לכבו" וגו'.

ו. אותן ימים אסורים בהספד ותענית, בין עד שלא תרב בית המקדש בין משחרב הבית. רבי יוסי אומר: משחרב הבית - מתרין, מפני שאכל הוא להם. אומר רבי אלעזר בר צדוק: אני הייתי מבני בניו של סנאב בן בנימין, וחל תשעה באב להיות בשבת, ודחינהו לאחר השבת, והיינו מתעניין ולא משלימים, מפני שיום-טוב שלנו הוא.

ז. מה היה בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות? אמרו: פעם אחת גזרו גזרה על ישראל, שלא יביאו עצים למערכה, ושלא יביאו בכורים לירושלים, והושיבו פרוודאות על הדרכים, כדרך שהושיב ירבעם בן נבט - שלא יעלו ישראל לרגל. מה עשו כשרין שבאותו הדור ויראי החטא? הביאו סלי בכורים וחסום בקציעות, ונטלו, ועלו על כתפיהם, וכיון שהגיעו אצל פרוודאות. אמרו להם: להיכן אתם הולכים? אומרים להם: לעשות שני עגולי דבלה במכתשת שלפנינו, ובעלי שעל כתפנו, כיון שעברו מהם - עטרום בסלים והביאום לירושלים.

ח. מה הן בני סלמאי הנטופתי? אמרו, פעם אחת גזרו גזרה על ישראל, שלא יביאו עצים למערכה, והושיבו פרוודאות על הדרכים, כדרך שהושיב ירבעם בן נבט - שלא יעלו ישראל לרגל. מה עשו יראי חטא שבאותו הדור? הביאו גוריהן ועשו סולמות והניחו על כתפיהן והלכו להן. כיון שהגיעו אצלן, אמרו להן: להיכן אתם הולכין? אמרו להן: להביא גוזלות משובך שלפנינו ובסלמות שעל כתפנו, כיון שעברו מהם - פרקון והביאום והעלום לירושלים. ולפי שמסרו עצמן על התורה ועל המצות, לפיכך נמצא להם שם טוב

וזכר טוב בעולם, ועליהם נאמר (משלי י, ז): "זכר צדיק לברכה", ועל ירבעם בן נבט וחבריו נאמר (שם): "ושם רשעים ירקב".

ט. רבי יוסי אומר: מגלגלין זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייב. אמרו: כשחרב הבית, בראשונה, אותו היום ערב תשעה באב היה, ומוצאי שבת היה, ומוצאי שביעית היה, ומשמרתו של יהויריב היתה. היו אומרים שירה ועומדים על דוכנם. ומה שירה היו אומרים? (תהלים צד, כג): "וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם", ולא הספיקו לומר: "יצמיתם ה' אלקינו", עד שבאו עובדי כוכבים וכבשום, למחר כשיבנה הבית, מה הוא אומר? (תהלים קו, מח): "ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם", "וברוך ה' אלקים אלקי ישראל עשה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו" וגו' (תהלים עב, יח-ט).

י. בתשעה באב חרב הבית בראשונה, דכתיב (מלכים ב, כה, ח): "ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה למלך נבוכדנצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלים וגו'. אי אפשר לומר 'בשבעה', שהרי כבר נאמר 'בעשור', ואי אפשר לומר 'בעשור' שהרי כבר נאמר 'בשבעה'. הא כיצד? בשבעה נכנסו עובדי כוכבים להיכל, ונטלו את העמודים ואת הים ואת המכונות, ואכלו, וקלקלו בו: שביעי, שמיני, ותשיעי סמוך לחשכה. וכן הוא אומר (ירמיהו ד, ד): "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב"; לעתותי ערב הציתו בו את האור, ונשרף עם שקיעת החמה בעשור לחדש.

יא. כל שהוא משום תשעה באב - אסור לאכל בשר ולשתות יין, ואסור לאכל שני תבשילים, ואסור לרחץ. כל שאינו משום תשעה באב - מתר לשתות יין ולאכל בשר, ואסור לרחץ ולסוף. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: כל שעה שמתר לאכל בשר - מתר לרחץ פניו ידיו ורגליו, ואין שאלת שלום שלום לחברים בתשעה באב.

וְלַהֲדוּיֹט - בְּשִׁפְהָ רַפָּה. מִתְקַנֵּין בְּתַשְׁעָה בָּאָב לְמוֹצָאֵי תַשְׁעָה בָּאָב. עֵבֶר תַּשְׁעָה בָּאָב - מֵתָר בְּכָלֶם.

יב. תַּשְׁעָה בָּאָב שְׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת, וְכֵן עָרַב תַּשְׁעָה בָּאָב שְׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת - אוֹכֵל אֲדָם כֹּל צָרְכוֹ וְשׂוֹתָהּ כֹּל צָרְכוֹ, וּמַעֲלָה עַל שְׁלַחְנוּ כִסְעֵדַת שְׁלֵמָה בְּשַׁעֲתוֹ, וְאֵין מוֹנֵעַ מֵעֲצָמוּ כְלוּם. וְאָסוּר לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס מֵרֵאשׁ הַחֲדָשׁ וְעַד הַתַּעֲנִית; דְּבַרֵּי רַבֵּי מֵאִיר. רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כֹּל הַחֲדָשׁ כְּלוֹ אָסוּר. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵינוֹ אָסוּר אֶלֶּא אוֹתוֹ שַׁבַּת בְּלַבָּד.

יג. אוֹתָן יָמִים עֲתִידִין לְהִיּוֹת יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנָאֲמַר (זְכַרְיָה ח, יט): "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צוּם הַרְבִּיעִי" וְגו'. וְכֹל הַמֵּתְאָבְלִים עֲלֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה - שְׁמַחִים הֵם עִמָּה לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנָאֲמַר (יִשְׁעְיָה סו, י): "שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָּהּ כֹּל אֹהֲבֶיהָ" וְגו'.

מִסְכַּת מְגִלָּה פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. כְּרַכִּין הַמְקַפֵּין מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן - קוֹרִין בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂר. רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אוֹמֵר: כְּרַכִּין הַמְקַפֵּין חוֹמָה מִימּוֹת אַחְשָׁרוּשׁ - קוֹרִין בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂר. אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי בְּרַבֵּי יְהוּדָה: הֵיכָן מְצִינּוּ לְשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה שֶׁהִיא מְקַפֵּת חוֹמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן? אֶלֶּא (אֶסְתֵּר ט, כח): "מִשְׁפָּחָהּ וּמִשְׁפָּחָהּ מְדִינָה וּמְדִינָה עִיר וְעִיר"; הַסְּמוּכִין לְכַרְךָ וְהַנְּרָאִין עִמוֹ - גְּדוּן כְּכַרְךָ.

ב. הַיּוֹצֵאִין בְּשִׁירוֹת, וּמְפָרְשִׁין בְּסַפִּינָה - קוֹרִין בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂר. חָל לְהִיּוֹת בְּעָרֵב שַׁבַּת - מְקַפֵּין מְקַדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה. וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בְּיוֹם. רַבֵּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין מְקַפֵּין קוֹדֵמִין לְעִירוֹת, אֶלֶּא אֵלוֹ וְאֵלוֹ קוֹרְאִין בּוֹ בְּיוֹם. חָל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת - כְּפָרִים מְקַדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בְּעָרֵב שַׁבַּת, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחַר. רַבֵּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אָנִי, הוּאֵיל וְנִדְחָה עִירוֹת גְּדוּלוֹת מִמְּקוֹמָן - יִדְחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה.

ג. אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה: אֵימְתִי? בְּזִמְן שֶׁהַשְּׂנִים כֹּתְקוֹנֵן וְיִשְׂרָאֵל שְׁרוּיִין עַל אֲדָמְתָן. אֲבָל בְּזִמְן הַזֶּה, הוּאֵיל וּמִסְתַּכְּלִין בָּהּ - אֵין קוֹרִין אוֹתָהּ אֶלֶּא בְּזִמְנָהּ.

ד. מְקַרָּא מְגִלָּה, וְתֵרוּמַת שְׁקָלִים - מְקַדִּימִין וְלֹא מְאַחְרִין. סְעֵדַת פּוֹרִים וְרֵאשׁ חֲדָשׁ, סִפְקָ מִלֵּה וְזִמְן עֲצֵי כְהֵנִים, תַּשְׁעָה בָּאָב חֲגִיגָה וְהַקְהָל - מְאַחְרִין וְלֹא מְקַדִּימִין. אָף עַל פִּי שְׁאֲמָרוּ מְקַדִּימִין, גּוֹבִין בּוֹ בְּיוֹם, וְגוֹבִין וּמְחַלְקִין בּוֹ בְּיוֹם, שְׁאֵין עֵינֵיהֶם שָׁל עֲנִיִּים נְשׂוֹאוֹת אֶלֶּא לְיוֹם מְקַרָּא מְגִלָּה, שְׁנָאֲמַר (אֶסְתֵּר ט, כח): "וְהֵימָיִם הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים"; אֲבָל לְקִים אֶת הַשְּׂמִחָה בְּזִמְנָהּ.

ה. מְגַבַּת פּוֹרִים - לְפּוֹרִים, וּמְגַבַּת הָעִיר - לְאוֹתָהּ הָעִיר. אֵין מְדַקְדְּקִין בְּמְגַבַּת פּוֹרִים, אֲבָל לּוֹקְחִים אֶת הָעֲגָלִים וְשׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין אוֹתָן. וְהַמּוֹתֵר - אֵל יֵפֵל לְכִיס שֶׁל צְדָקָה. רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְגַבַּת פּוֹרִים - לְפּוֹרִים, וְאֵין הָעֲנִי רֵשָׁאֵי לְקַח מֵהֵן רְצוּעָה לְסַנְדְּלוֹ, אֶלֶּא אִם כֵּן הַתְּנָה בְּמַעֲמַד אֲנָשֵׁי הָעִיר; דְּבַרֵּי רַבֵּי יַעֲקֹב שְׁאֲמַר מִשׁוּם רַבֵּי מֵאִיר, וְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְקַל.

ו. רַבֵּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַנּוֹתֵן דִּינָר לְעֵנִי לְקַח בְּהֵן פְּרוֹת - אֵל יִקַּח בְּהֵן פְּלִים. פְּלִים - אֵל יִקַּח בְּהֵן פְּרוֹת, שְׁמַעֲבִיר עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשׁוּם רַבֵּי מֵאִיר: הַנּוֹתֵן דִּינָר לְעֵנִי לְקַח בְּהֵן חֲלוּק - אֵל יִקַּח בְּהֵן טְלִית. טְלִית - אֵל יִקַּח בְּהֵן חֲלוּק, מִפְּנֵי שְׁמַעֲבִיר עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

ז. קָרְאוּ אֶת הַמְּגִלָּה בְּאֶדְר הָרֵאשׁוֹן, וְנִתְעַבְּרָה הַשְּׁנָה, קוֹרִין אוֹתָהּ בְּאֶדְר הַשְּׁנִי, שְׁכָל מְצוֹת שְׁנוּהָגוֹת בְּשָׁנֵי - נוֹהָגוֹת בְּרֵאשׁוֹן, חוּץ מִמְּקַרָּא מְגִלָּה. רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבֵּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשׁוּם רַבֵּי זְכַרְיָה בֶּן הַקְּצָב: אֵין קוֹרִין אוֹתָהּ בְּאֶדְר הַשְּׁנִי, שְׁכָל מְצוֹת שְׁנוּהָגוֹת בְּשָׁנֵי - נוֹהָגוֹת בְּרֵאשׁוֹן. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשׁוּם רַבֵּי יוֹסֵי: אָף קוֹרִין אוֹתָהּ בְּאֶדְר הַשְּׁנִי, שְׁכָל מְצוֹת

שְׁנוּהֲגוֹת בְּשָׁנָי - אֵין נוֹהֲגוֹת בְּרֵאשׁוֹן. וְשׁוֹיִן
בְּהֶסֶפֶד וְתַעֲנִית שְׁאֶסוּרִים בְּזֶה וּבְזֶה.

א.ח. אֵין אֵין בֵּין יוֹם-טוֹב לְשַׁבַּת אֶלֶּא אֶכֶּל נֶפֶשׁ
בְּלַבָּד. רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר אָף מִכְשִׁירֵי אֶכֶּל
נֶפֶשׁ. רַבִּי נְחוּנְיָא בֶן הַקֶּנָּה הָיָה עוֹשֶׂה שַׁבַּת
כְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לְתַשְׁלוּמִין; מֵה שַׁבַּת מִתְחַיֵּב
בְּנִפְשׁוֹ - פְּטוּר מִן הַתַּשְׁלוּמִין, אָף יוֹם
הַכַּפּוּרִים מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ, וּפְטוּר מִן
הַתַּשְׁלוּמִין. אֵין בֵּין שְׁלֹשָׁה תַעֲנִיּוֹת שְׁנִיּוֹת
לְשֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת, אֶלֶּא תְרוּעָה וְנַעֲלִית חֲנִיּוֹת
בְּלַבָּד. אֵין בֵּין מוֹדֵר הַנָּאָה מַחְבְּרו סֶתֶם
לְמוֹדֵר הַיִּמְנוּ מֵאֶכֶּל, אֶלֶּא דְרִיסַת הַרְגֵּל
וְכָלִים שְׂאִין עוֹשִׂין בְּהֵן אֶכֶּל נֶפֶשׁ.

ט. אֵין בֵּין נֹזֵיר סֶתֶם לְנֹזֵיר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
שְׁהַנֹּזֵיר סֶתֶם מְגַלַּח לְיוֹם אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים, וְאִם
גִּלַּח בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים - לֹא יֵצֵא. נֹזֵיר שְׁלֹשִׁים -
מְגַלַּח לְיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. וְאִם גִּלַּח בְּיוֹם
שְׁלֹשִׁים - לֹא יֵצֵא. וְזֶה וְזֶה מִצְוֹתָן לְגִלַּח
בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. אֵין בֵּין דֵּם הַמֵּת לְדֵם
תַּפְּסִיסָה, אֶלֶּא שְׁדֵם הַמֵּת נֹזֵיר מְגַלַּח עָלָיו,
וְחִיבֵין עַל טְמֵאת מְקַדֵּשׁ וּקְדָשֵׁיו. דֵּם תַּפְּסִיסָה
- אֵין נֹזֵיר מְגַלַּח עָלָיו, וְאֵין חִיבֵין עַל טְמֵאת
מְקַדֵּשׁ וּקְדָשֵׁיו.

י. אֵין בֵּין כְּזִית מִן הַמֵּת לְמֵת, אֶלֶּא שְׁכִזִית
מִן הַמֵּת פֶּתַח בְּטַפַּח. וְהַמֵּת פֶּתַחוּ בְּאַרְבָּעָה
טַפְּחִים. אֵין בֵּין כְּזִית מִן הַמֵּת לְעֵצִים
כְּשֶׁעוֹרָה אֶלֶּא טְמֵאת אֶהֱל בְּלַבָּד. אֵין בֵּין
אֶבֶר מִן הַמֵּת לְאֶבֶר מִן הַחַי, אֶלֶּא שְׂאֶבֶר מִן
הַמֵּת - בְּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טְמֵא. וְאֶבֶר מִן
הַחַי - בְּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טְהוֹר.

יא. אֵין בֵּין זָב הַרְוָאָה שְׁתֵּי רֵאיוֹת לְרוּאָה
שְׁלֹשׁ אֶלֶּא קָרְבָן. אֵין בֵּין זָב לְזָבָה, אֶלֶּא
שְׁהַזָּב טַעוֹן בֵּיאַת מִים חַיִּים, זָבָה אֵין טַעוֹנָה
בֵּיאַת מִים חַיִּים. אֵין בֵּין זָבָה לְנֹדָה אֶלֶּא
קָרְבָן. אֵין בֵּין קָרְבָן זָבָה לְיֹולֶדֶת אֶלֶּא הַבָּאת
קָרְבָן. אֵין בֵּין נֹדָה לְשׁוֹמֵרַת יוֹם כְּנָגֵד יוֹם,
אֶלֶּא סְפִירַת שְׁבָעָה בְּלַבָּד.

יב. אֵין בֵּין בֵּית מִסְגֵר לְבֵית הַמְחַלֵּט, אֶלֶּא
שְׁהַבֵּית הַמְסֻגָר מְטַמֵּא מִתּוֹכוֹ, וְהַמְחַלֵּט
מִתּוֹכוֹ וּמֵאֲחוּרָיו, זֶה וְזֶה מְטַמֵּא בְּבִיאָה.

אֶבְנִים שִׁישׁ בְּהֵן נֶגַע - מְטַמְּאוֹת מֵאֲחוּרֵיהֶן.
אֵין בֵּין נְדָרִים לְנִדְבוֹת אֶלֶּא שְׁהַמְקַדֵּשׁ
נְדָרִים לְבִדָּק הַבַּיִת וְאֶבְרו - חֵיב בְּאַחֲרֵיהֶן.
וְזֶה וְזֶה מְטַמְּאִין בְּבִיאָה. נִדְבוֹת - אֵין מְשֻׁלָּם
אֶלֶּא טוֹבַת הַנָּאָה בְּלַבָּד.

יג. אֵין בֵּין כְּמוֹת יָחִיד לְכְמוֹת צְבוּר, אֶלֶּא
כָּל שְׁנֵדֵר וְנֵדֵב קָרַב בְּכְמוֹת יָחִיד, וְכָל שְׂאִין
נֵדֵר וְנֵדֵב קָרַב בְּכְמוֹת צְבוּר. אֵין בֵּין שִׁילָה
לְיִרוּשָׁלַיִם, אֶלֶּא שְׁבִשִׁילָה בְּנִיָן אֶבְנִים
מִלְמָטָה וְיִרְעוֹת מִלְמַעְלָה.

יד. אֵין בֵּין כְּהֵן הַמְשׁוּחַ הַמְשַׁמֵּשׁ לְכַהֵן
מְשׁוּחַ שְׁעֵבֵר, אֶלֶּא פֶר יוֹם הַכַּפּוּרִים
וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה. אֵין בֵּין מְרַבָּה בְּכַגְדִים
מְשַׁמֵּשׁ לְמְרַבָּה בְּגָדִים שְׁעֵבֵר, אֶלֶּא פֶר הַבָּא
עַל כָּל הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כְּהֵן מְשׁוּחַ שְׁעֵבֵר
לְמְרַבָּה בְּכַגְדִים שְׁעֵבֵר, אֶלֶּא פֶר הַבָּא עַל כָּל
הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כְּהֵן מְרַבָּה בְּכַגְדִים מְשַׁמֵּשׁ
לְכַהֵן מְשׁוּחַ שְׁעֵבֵר, אֶלֶּא פֶר יוֹם הַכַּפּוּרִים
וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה. אֵין בֵּין כְּהֵן מְשׁוּחַ מְשַׁמֵּשׁ
לְכַהֵן מְרַבָּה בְּכַגְדִים שְׁעֵבֵר, אֶלֶּא פֶר יוֹם
הַכַּפּוּרִים וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה, וּפֶר הַבָּא עַל כָּל
הַמִּצְוֹת.

מִסְכַּת מְגִלָּה פָּרָק שְׁנִי

א. הַקּוֹרֵא אֶת הַמְגִלָּה לְמַפְרַע - לֹא יֵצֵא. וְכֵן
בְּהֵלֵל, וְכֵן בְּקִרְיַאת שְׁמַע וּבַתְּפִלָּה. הַקּוֹרֵא
אֶת הַמְגִלָּה, וְטַעָה, וְהִשְׁמִיט בֶּה פְסוּק אֶחָד
- לֹא יִחְזֹר וְיִקְרָא אוֹתוֹ הַפְּסוּק בַּפְּנֵי עֲצָמוֹ,
אֶלֶּא מִתְחִיל מֵאוֹתוֹ הַפְּסוּק, וְגוֹמֵר עַד סוּף.
וְכֵן בְּהֵלֵל, וְכֵן בְּקִרְיַאת שְׁמַע וּבַתְּפִלָּה. כִּנְס
לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִצָּאָן שְׁקָרָאוּ חֲצִיָּה, וְגָמַר
עֲמֵקָה - לֹא יִחְזֹר וְיִקְרָא מֵרֵאשִׁי וְעַד אוֹתוֹ
מְקוֹם, אֶלֶּא מִתְחִיל מֵרֵאשִׁי וְגוֹמֵר עַד סוּף.
וְכֵן בְּהֵלֵל וְכֵן בְּקִרְיַאת שְׁמַע וּבַתְּפִלָּה.

ב. קָרָאָה בְּלִילָה - לֹא יֵצֵא יָדֵי חוּבָתוֹ. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה בֶן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי
שְׁקָרָאָה בְּצַפּוּרֵי בְּלִילָה. אָמַר לוֹ: אֵין שְׁעַת
הַסְּכָנָה רְאִיָּה. קָרָאָה עַל פֶּה - לֹא יֵצֵא יָדֵי
חוּבָתוֹ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ: מַעֲשֶׂה
בֶּן רַבִּי מֵאִיר שְׁהֵלֵף לְאֶסְיָא לְעֵבֵר אֶת הַשְּׁנָה
בְּעֵסְיָא, וְלֹא הָיָה שֵׁם מְגִלָּה כְּתוּבָה עַבְרִית,

ו. כָּל יוֹם הַגָּף אֲסוּר בְּחֹדֶשׁ, כָּל יוֹם הַשְּׁבִיעִי חֵיב בְּסֶפֶה, וְכָל יוֹם הַשְּׁבִיעִי כָּשֵׁר לְלוּב, כָּל יוֹם הַשְּׁמִינִי כָּשֵׁר לְמִילָה, וְכָל הַלֵּילָה כָּשֵׁר לְקִצִּירַת הָעֵמֶר, וְלִהְיוֹת חֲלָבִים וְאִיבָרִים. זֶה הַכֹּל: דָּבָר שֶׁמִּצְוֹתוֹ בְּיוֹם - כָּשֵׁר כָּל הַיּוֹם. וְדָבָר שֶׁמִּצְוֹתוֹ בְּלַיְלָה - כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה, וְאִין חֵיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר, וְאִין מִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלַת בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל, עַד שִׁיעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר.

ז. רַבֵּי מִנְחֵם בֶּן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּנֵי הָעִיר שֶׁמְכָרוּ רְחוּבָה שֶׁל עִיר - לוֹקְחִין בְּדַמְיוֹ בֵּית הַכֶּנֶסֶת. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: הֶרְחוּב, אִין בּוֹ מִשּׁוּם קֹדֶשֶׁה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְבָרִים אָמורים? בְּזִמְנָן שֶׁלֹּא הִתְנוּ עִמָּהֶן פְּרֻנְסֵי אוֹתָהּ הָעִיר, אָבָל אִם הִתְנוּ עִמָּהֶן פְּרֻנְסֵי אוֹתָהּ הָעִיר - רִשְׁאִין לְשִׁנוּתָהּ לְכָל דָּבָר שִׁרְצוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בֵּית הַכֶּנֶסֶת שֶׁל טְרַסִּים שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם, שֶׁמְכָרוּהָ לְרַבִּי אֶלְעִזָּר, וְעָשָׂה בָּהּ כָּל צְרָכָיו.

ח. הָעוֹשֶׂה תְּבָהּ וּמִטְפָּחוֹת לְסֹפֵר, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן גְּבוּהָ - רִשְׁאִי לְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶן הַדְּיוֹט, וּמִשְׁנִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן גְּבוּהָ - אִין רִשְׁאִי לְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶן הַדְּיוֹט. וְכֹלִים שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ גְּבוּהָ - אֵל יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַדְּיוֹט. אָבָל מִשְׁאִיל אָדָם מִטְפָּחוֹתוֹ לְסֹפֵר, וְחוֹזֵר וְלוֹקְחָהּ מִמֶּנּוּ. מִטְפָּחַת סֹפְרִים - מִשְׁנִין אוֹתָם מִסֹּפְרִים לְסֹפְרִים, אָבָל לֹא לְדְבָרִים אֲחֵרִים.

ט. הָעוֹשֶׂה מְנוּרָה וְנֵר לְבֵית הַכֶּנֶסֶת, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּקַּע שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן - רִשְׁאִין לְשִׁנוּתָן לְדָבָר אֲחֵר. מִשְׁנִשְׁתַּקַּע שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן - אִין רִשְׁאִי לְשִׁנוּתָן לְדָבָר אֲחֵר. בְּנֵי הָעִיר שֶׁהָלְכוּ לְעִיר אֲחֵרָת, וּפְסָקוּ עֲלֵיהֶן צְדָקָה - נוֹתְנִין לְעֲנִי אוֹתָהּ הָעִיר. וְכִשְׁהֵן בְּאִין - מְבִיאִין אוֹתָהּ עִמָּהֶן. וְיַחֲדֵי שֶׁפָּסַק צְדָקָה בְּעִיר אֲחֵרָת - תִּנְתֵּן לְעֲנִי אוֹתָהּ הָעִיר. הַפּוֹסֵק צְדָקָה - עַד שֶׁלֹּא זָכוּ בָּהּ הַפְּרֻנְסִין - רִשְׁאִי לְשִׁנוּתָהּ לְדָבָר אֲחֵר. מִשְׁזָכוּ בָּהּ הַפְּרֻנְסִין - אִין רִשְׁאִי לְשִׁנוּתָהּ לְדָבָר אֲחֵר אֶלָּא מִדַּעְתָּן.

וּכְתֻבָּה מְלָבוּ, וְקָרָא מִתּוֹכָהּ. קָרָאָה - בֵּין עוֹמֵד בֵּין יוֹשֵׁב בֵּין מִטָּה, בֵּין שֶׁהָעֵמִיד לָּהּ מִתְרַגְּמִין וּכְתֻבָּה מְלָבוּ, בֵּין שֶׁבִרְךָ לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֶיהָ, לְאַחֲרֶיהָ וְלֹא בִרְךָ לְפָנֶיהָ, לֹא בִרְךָ לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֶיהָ - יֵצֵא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַעֲשֵׂה בְרַבִּי מֵאִיר שֶׁקָּרָאָה בְּבֵית הַכֶּנֶסֶת בְּטַבְּעִין מִיֵּשֵׁב, וְהָיוּ בְנֵי הַכֶּנֶסֶת יוֹשְׁבִין, כִּיּוֹן שֶׁגְּמָרָה מְקַצֶּתָהּ - נִתְּנָה לְאַחֵר וּבִרְךָ עֲלֶיהָ.

ג. קָרָאָה בְּלַעַז - הִלְעוּזוֹת יוֹצֵאִין יְדֵי חוֹבְתָן. קָרָאָה אֲשׁוּרִית - שׁוֹמְעִין וְשֹׂאִין שׁוֹמְעִין יוֹצֵאִין יְדֵי חוֹבְתָן. לְעוֹלָם אִין יוֹצֵאִין יְדֵי חוֹבְתָן, עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית, בְּלִשׁוֹן עִבְרִי עַל הַסֵּפֶר, וּבִדְיוֹ.

ד. הַכֹּל חֵיבִין בְּקִרְיַת הַמַּגְלָה, כִּהְנִים לוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים, עֲבָדִים מְשַׁחֲרִין, חֲלָלִים, נְתִינִין, מְמָזְרִים, סְרִיס אָדָם וְסְרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דָּכָא וְכָרוֹת שֶׁפָּכָה - בְּלֵן חֵיבִין. וּמוֹצִיאִין אֶת הַרְבִּים יְדֵי חוֹבְתָן. אֲנִדְרוּגִינוֹס - מוֹצִיא אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שְׁאִינוֹ מִינוֹ. טוֹמְטוֹס - אִינוֹ מוֹצִיא לֹא אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שְׁאִינוֹ מִינוֹ. מִי שֶׁחֲצִיו עֲבַד וְחֲצִיו בֶּן חוֹרִין - אִין מוֹצִיא, לֹא אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שְׁאִינוֹ מִינוֹ. נְשִׁים וְעֲבָדִים וְקַטְנִים - פְּטוּרִין, וְאִין מוֹצִיאִין אֶת הַרְבִּים יְדֵי חוֹבְתָן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: קָטָן הָיִיתִי, וְקִרְיַתִּיהָ לְמַעְלָה מִרַבִּי טְרַפּוֹן וְזִקְנִים בְּלוּד, וְקָלְסִנִּי. אָמַר לוֹ: אִין מְבִיאִין רְאִיָּה מִן הַקָּטָן. אָמַר רַבִּי: קָטָן הָיִיתִי, וְקִרְיַתִּיהָ לְמַעְלָה מִרַבִּי יְהוּדָה בְּאוּשָׁא, וְהָיוּ שָׁם זִקְנִים וְלֹא אָמַר אַחַד מֵהֶן דָּבָר. אָמְרוּ לוֹ: אִין מְבִיאִין רְאִיָּה מִן הַמַּתִּיר, מִכָּאֵן וְאֵילָף הִנְהִיגוּ, שִׁיְהוּ קַטְנִים קוֹרִין אוֹתָהּ לְרַבִּים.

ה. מִצְוֹת מַגְלָה - מִתְחַלְתָּהּ וְעַד סוּפָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִ"אִישׁ יְהוּדִי". רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִ"אֲחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה". רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי אוֹמֵר: מִ"בְּלִילָה הַהוּא", אָבָל הַכֹּל מוֹדִים מִצְוֹתָהּ שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה בְּלָהּ.

"החדש הזה לכם ראש חדשים", ומפטירין (יחזקאל מה): "כה אמר ה' בראשון באחד לחדש", איזו היא שבת רביעית? כל שחל ראש חדש ניסן חל להיות בתוכה, ואפלו בערב שבת.

ב. היתה פרשת שקלים סמוכה לאדר הראשון, בין מלפניה בין מלאחריה - קורין אותה וחזרין וכוּפלין אותה. וכן בשניה, וכן בשלישית, וכן ברביעית, וכן בפורים, שואלים הלכות פסח בפסח, והלכות עצרת בעצרת. הלכות חג בקג. בבית הועד שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום. רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי שבתות.

ג. יום-טוב ראשון של פסח, קורין בפרשת המועדות, ומפטירין בפסח גלגל. ושאר כל ימות הפסח - מלקט וקורא מענינו של פסח, יום-טוב אחרון של פסח - קורין "ויהי בשלח", ומפטירין "וידבר דוד". בעצרת קורין (דברים טו): "שבעה שבועות", ומפטירין בתקבוק. אחרים אומרים: "בחדש השלישי". בראש השנה (ויקרא כג): "דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש" וגו'. ויש אומרים (בראשית כא): "וה' פקד את שרה". ביום הכפורים קורין "אחרי מות", ומפטירין (במדבר כט): "בעשור", שבחמש הפקודים, יום-טוב הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים. ושאר כל ימות החג בקרבנות החג, בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות וגו', בשני (במדבר כט): "ביום השני בשלישי ביום השלישי" וכו', יום-טוב האחרון של חג, קורין כל הבכור מצות וחקים ובכור.

ד. בראש חדש של חנכה קורין (במדבר כח): "ובראשי חדשיכם", מקום שמפסיקין בשבת שחרית - שם קורין במנחה, במנחה - שם קורין בשני. בשני - שם קורין בחמישי. בחמישי - שם קורין לשבת הבאה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר:

י. נכרי שהקדיש קורה לבית הכנסת וכתוב עליה "לשם" - בודקין אותו. אם אמר "לשם הקדש נדרתי" - גונזין אותו. ואם אמר: "לשם בית הכנסת נדרתי" - גורדין מקום השם, וגונזין אותו ומשתמשים במותר. כלי גבוה - עד שלא נשתמש בהן גבוה - רשאי לשתמש בהן הדיוט. משנשתמש בהן גבוה - אין רשאי לשתמש בהן הדיוט. וכלים שנעשו מתחלתן להדיוט - אין עושין אותן לגבוה. אבנים וקורות שחצבן מתחלה להדיוט - אין בונין אותן בהר הבית. אבני היכל ועזרות שנפגמו - אין להם פדיון, וטעונין גניזה. אמר רבי יהודה: מעשה ברבי אלעזר ברבי צדוק שלקח בית הכנסת של אלכסנדריא שהיתה בירושלים, והיה עושה בה כל חפצו, לא אסרו אלא בזמן שם הראשון קרוי עליו.

יא. בתי כנסיות - אין נוהגין בהן קלות ראש, לא יכנס להן: לא בחמה מפני החמה, ובצינה מפני הצנה, ובגשמים מפני הגשמים, ואין אוכלין בהן, ואין שותין בהן, ואין ישנין בהן, ואין מטילין בהן, ואין נאותין בהן, אבל קורין ושונים ודורשין בהן. בהספד של רבים - מספיד בהן. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בישובן, אבל בחרבן - מניחין אותן, ומגדלין בהן עשבים מפני עגמת נפש.

מסכת מגלה פרק שלישי

ג, א ראש חדש אדר שחל להיות בשבת קורין פרשת שקלים, ומפטירין (מלכים ב יב) פרשת שקלים שביהודיע הכהן. איזו היא שבת ראשונה? כל שראש חדש אדר חל להיות בתוכה, אפלו בערב שבת. בשניה "זכור". ומפטירין (שמואל א ט): "כה אמר ה' צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל". איזו היא שבת שניה? כל שחל פורים להיות בתוכה, ואפילו בערב שבת. בשלישית - פרה אדמה, ומפטירין (יחזקאל לו): "וורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם". איזו היא שבת שלישית? כל שסמוכה לפורים מאחרי. רביעית -

מְקוֹם שֶׁמִּפְסִיקִין בְּשַׁבַּת שְׁחֲרִית - שֶׁם קוֹרִין בְּמִנְחָה. וּבִשְׁנֵי וּבַחֲמִישֵׁי וּלְשַׁבַּת הַבָּאָה.

ג, הַ בְּיוֹם-טוֹב - חֲמִשָּׁה, בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים - שֶׁשָּׁה, בְּשַׁבַּת - שְׁבַעָה; אֵין פּוֹחֲתִין מִהֶן וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן; וּדְבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: בְּיוֹם-טוֹב - חֲמִשָּׁה. בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים - שְׁבַעָה. וּבְשַׁבַּת - שֶׁשָּׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מִהֶן אֲבָל מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן. הַכֹּל עוֹלִין לְמִנּוּן שְׁבַעָה, אֶפְלוּ קִטָּן, וְאֶפְלוּ אִשָּׁה. אֲבָל אִמְרוּ חֲכָמִים: אִשָּׁה לֹא תִקְרָא בְּתוֹרָה מִפְּנֵי כְבוֹד הַצְּבוּר.

ו. בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין לָהֶם מִי שִׁיקְרָא, אֲלֵא אֶחָד עוֹמֵד וְקוֹרֵא וְיוֹשֵׁב, אֶפְלוּ שְׁבַעָה פְּעָמִים. בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁל לְעוֹזוֹת, אִם יֵשׁ לָהֶם מִי שִׁיקְרָא עֲבָרִית - פּוֹתְחִין עֲבָרִית, וְחוֹתְמִין. אִם יֵשׁ לָהֶם אַחֵר - מִי שִׁיקְרָא הוּא קוֹרֵא.

ז. אֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשֵׁב פְּחוֹת מִשְׁבַּעָה פְּעָמִים, וְאֵין אוֹמְרִים בְּרַכַּת אֲבָלִים פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה. וְאֵין מַעֲמָד פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה, וְאֵין אֲבָלִים מִן הַמְּנִין. אֵין אוֹמְרִים בְּרַכַּת חֲתָנִים פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה, וְחֲתָנִים מִן הַמְּנִין. אוֹמְרִים בְּרַכַּת חֲתָנִים, בֵּין בְּסַעֲוֹדַת אַרוּסִין, בֵּין בְּסַעֲוֹדַת נְשׂוּאִין, בֵּין בַּחוּל בֵּין בְּשַׁבַּת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם בָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת - אוֹמְרִים בְּרַכַּת חֲתָנִים. וְאִם לֹא - אֵין אוֹמְרִים בְּרַכַּת חֲתָנִים.

ח. אֵימְתִי מְסִיעִין עַל הַחֲדָשׁ? - לְאוֹר עֲבוּרָה. כֵּיצַד? חָל לֵהִיּוֹת עָרֵב שַׁבַּת וְשַׁבַּת - מְסִיעִין עֲלָיו לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: כִּךְ הָיוּ חֲבוּרוֹת שְׁבִירוּשָׁלַיִם נוֹהֲגִין, אֵלּוּ לְבֵית הַמִּשְׁתָּה וְאֵלּוּ לְבֵית הָאָבֶל, אֵלּוּ לְסַעֲוֹדַת אַרוּסִין וְאֵלּוּ לְסַעֲוֹדַת נְשׂוּאִין, אֵלּוּ לְשָׁבוּעַ הַבֵּן וְאֵלּוּ לְלִקּוּט עֲצָמוֹת. שָׁבוּעַ הַבֵּן וְלִקּוּט עֲצָמוֹת - שָׁבוּעַ הַבֵּן קוֹדֵם לְלִקּוּט עֲצָמוֹת. בֵּית הַמִּשְׁתָּה וּבֵית הָאָבֶל - בֵּית

הַמִּשְׁתָּה קוֹדֵם לְבֵית הָאָבֶל. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל הֵיךְ מְקַדִּים בֵּית הָאָבֶל לְכֹלָם, שְׁנֹאֲמַר (קִהְלֹת ז, ב): "טוֹב לְלַכֵּת אֶל בֵּית אָבֶל מִלַּכֵּת אֶל בֵּית הַמִּשְׁתָּה". רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה: מֵה תִלְמוּד לֹאֹמַר (שָׁם): "וְהָיִיתִי יִתְּן אֶל לְבוֹ?" - עֲבַד דִּיעֲבֹדוּן לָךְ, לְוִיָּה דִּילּוּן לָךְ, סִפְד דִּיסְפוּנָךְ קִבְר דִּיקְבְּרוּנָךְ!

ט. אֵין קוֹרִין בְּתוֹרָה פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה פְּסוּקִין בְּכַרְךְ אֶחָד, אִם הֵייתָ פְּרָשָׁה שֶׁל אַרְבַּע וְשֶׁל חֲמִשָּׁה - הָרִי זֶה קוֹרֵא אֶת כְּלָהּ. הֵייתָ פְּרָשָׁה שֶׁל חֲמִשָּׁה וְקִרָא שְׁלֹשָׁה, וְהֵנִיחַ אֶת הַשְּׂנַיִם, הָעוֹמֵד אַחֲרָיו לְקִרָא - קוֹרֵא אוֹתָן. שְׂנַיִם וְעוֹד שְׁלֹשָׁה בְּפְרָשָׁה אַחֲרֵת, אִם הֵייתָ פְּרָשָׁה שֶׁל אַרְבַּעָה וְשֶׁל חֲמִשָּׁה - הָרִי זֶה קוֹרֵא אֶת כְּלָהּ. אֵין מְפַטְרִין בְּנֻבְיָא פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים בְּכַרְךְ אֶחָד. אִם הֵייתָ פְּרָשָׁה שֶׁל אַרְבַּעָה וְשֶׁל חֲמִשָּׁה פְּסוּקִין - הָרִי זֶה קוֹרֵא אֶת כְּלָהּ. הַמְקַצֵּר - הָרִי זֶה מְשַׁבַּח. וְאִם הָיוּ שְׁלֹשָׁתָן שֶׁל פְּרָשִׁיּוֹת, כְּגוֹן (יִשְׁעִיָּה נב, ג-ה): "כִּי כֹה אָמַר ה' חֲנַם נִמְכַרְתֶּם ... כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים מִצְרַיִם יִרַד עִמִּי בְּרֹאשׁוֹנָה ... וְעַתָּה מֵה לִּי פֹה נֹאֵם ה'" - קוֹרֵא אֶחָד אֶחָד.

י. אֵין מְשִׁירִין בְּסוּף הַסֵּפֶר, אֲלֵא כִּדֵּי שִׁיקְרָאוּ שְׁבַעָה, שִׁיר כִּדֵּי שִׁיקְרָאוּ שֶׁשָּׁה - קוֹרֵא אוֹתָן שֶׁשָּׁה, וְעוֹד שְׁבַעָה בְּחִמְשׁ אַחֵר. אֵין מְשִׁירִין בְּסוּף הַתּוֹרָה, אֲלֵא כִּדֵּי שִׁיקְרָאוּ שְׁבַעָה. שִׁיר כִּדֵּי שִׁיקְרָאוּ שֶׁשָּׁה וְקִרָאוּ אוֹתָן שֶׁשָּׁה - חוֹזֵר הֶעֱנַן הָרֹאשׁוֹן וְקוֹרֵא אוֹתָן שְׁבַעָה.

יא. מְדַלְגִין בְּנֻבְיָא וְאֵין מְדַלְגִין בְּתוֹרָה. אֵין מְדַלְגִין מְנֻבְיָא לְנֻבְיָא, וּבְנֻבְיָא שֶׁל שְׂנַיִם עֶשֶׂר - מְדַלֵּג, וּבְלֵבֶד שֶׁלֹא יְדַלֵּג מִסּוּף הַסֵּפֶר לְחֻתְלָתוֹ.

1 עֲשֵׂה שְׁנֵיעִשׂוּ לָךְ, לְוִיָּה שִׁילּוּ אוֹתָךְ, סִפְדוּ שִׁיפְדוּ אוֹתָךְ.

יב. גּוֹלְלִין סֵפֶר תּוֹרָה בְּמִטְפָּחוֹת חֻמְשֵׁין, וְחֻמְשֵׁין בְּמִטְפָּחוֹת נְבִיאִים וְכַתּוּבִים. אֲבָל לֹא נְבִיאִים וְכַתּוּבִים בְּמִטְפָּחוֹת חֻמְשֵׁין, וְלֹא חֻמְשֵׁין בְּמִטְפָּחוֹת סֵפֶר תּוֹרָה. מְנִיחִין תּוֹרָה עַל גְּבֵי תּוֹרָה, וְתּוֹרָה עַל גְּבֵי חֻמְשֵׁין. תּוֹרָה וְחֻמְשֵׁין עַל גְּבֵי נְבִיאִים וְכַתּוּבִים אֲבָל לֹא נְבִיאִים וְכַתּוּבִים עַל גְּבֵי חֻמְשֵׁין, וְלֹא חֻמְשֵׁים עַל גְּבֵי תּוֹרָה.

יג. אֶחָד קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם, לֹא יֵהָא אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין, וְלֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם, וְלֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין. אֶחָד קוֹרֵא בְּנִבְיָא וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם. אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין, אֲבָל לֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם, וְלֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין. אֶחָד קוֹרֵא גְּלוּלָה וְאֶחָד מִתְּרַגֵּם. אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין. שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מִתְּרַגְּמִין. קֶטֶן מִתְּרַגֵּם עַל יְדֵי גְדוּל, אֲבָל אֵין כְּבוֹד שְׁתִּירְגַם גְּדוּל עַל יְדֵי קֶטֶן, שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת ז, א): "וְאֶהְרֵן אֲחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ", חֲזוֹן הַכְּנֶסֶת לֹא יִקְרָא עַד שְׁיֵאמְרוּ לוֹ אַחֲרֵים. וְכֵן רֵאשׁ בֵּית הַכְּנֶסֶת - לֹא יִקְרָא עַד שְׁיֵאמְרוּ לוֹ אַחֲרֵים, שְׁאֵין אָדָם מְבֻזָּב לְעַצְמוֹ, חֲזוֹן הַכְּנֶסֶת הַעוֹמֵד לְקִרוֹת - אֶחָד עוֹמֵד וּמְחַזֵּן לוֹ עַד שְׁעָה שְׁיִקְרָא.

יד. כִּיצַד הָיוּ זְקֵנִים יוֹשְׁבֵין? פְּנִיֵהֶם כְּלָפֵי הָעַם וְאַחֲרֵיהֶן כְּלָפֵי קֹדֶשׁ, כְּשִׁמְנִיחִין אֶת הַתְּכָה - פְּנִיֵהֶם כְּלָפֵי הָעַם, וְאַחֲרֵיהֶם כְּלָפֵי קֹדֶשׁ, כְּשִׁהֲכִנִּים נוֹשָׂאִים כַּפֵּיהֶם - פְּנִיֵהֶם כְּלָפֵי הָעַם וְאַחֲרֵיהֶן כְּלָפֵי קֹדֶשׁ, חֲזוֹן הַכְּנֶסֶת פְּנִי כְּלָפֵי קֹדֶשׁ, וְכֵל הָעַם פְּנִיֵהֶם כְּלָפֵי קֹדֶשׁ, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא ת, ד): "וַתִּהְיֶה הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד". אֵין פּוֹתְחִין פֶּתַח בְּתֵי כְּנִסְיוֹת אֶלָּא לְמִזְרַח, שְׁכֵן מְצִינוּ בַּהִיכָל שְׁהִיָּה פֶתוּחַ לְמִזְרַח, שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר ג, לח): "וַיִּהְיוּ לְפָנֵי הַמֶּשְׁכָּן קִדְמָה לְפָנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרַחָה"; אֵין בּוֹנִין אוֹתוֹ אֶלָּא בְּגוּבָההּ שֶׁל עֵיר, שְׁנֵאמַר (מְשָׁלִי א, כא): "בְּרֵאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא".

טו. אֵיזוֹ הִיא קִימָה שְׁאֵמְרָה תּוֹרָה (וַיִּקְרָא יט, לב): "מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם"? עוֹמֵד מִפְּנֵי

בַּתּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שְׁלוֹ. אֵיזָה הוּא הַדּוֹר שְׁאֵמְרָה תּוֹרָה (שם): "וַהֲדַרְתָּ פְּנֵי זֶקֶן"? לֹא עוֹמֵד בְּמַקּוּמוֹ, וְלֹא מְדַבֵּר בְּמַקּוּמוֹ, וְלֹא סוֹתֵר אֶת דְּבָרָיו, נוֹהֵג בּוֹ מוֹרָא וְיִרְאָה בְּמִשְׁאֵא וּמִתָּן, וּבְכַנְיָסָה וּבִצְיָאָה, וְהֵן קוֹדְמִין לְכָל אָדָם, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים א, ט): "וְאֵתָּן אוֹתָם רְאשִׁים עֲלֵיכֶם". הַיּוֹצֵא לְמַלְחָמַת הַרְשׁוֹת - חוֹפֵר וְיוֹשֵׁב חוֹפֵר וּמְכַסֶּה, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים כג, יד): "וְחִפְרְתָּהּ בָּהּ וּשְׁבַתָּ" וְגו'. הַמְּסִיף אֶת רִגְלָיו - פְּנִיּוֹ כְּלָפֵי הָעַם. הַמְּטִיל אֶת הַמַּיִם - אַחֲרָיו כְּלָפֵי קֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְּבָרִים אָמּוּרִים? מִן הַצּוֹפִין וְלִפְנֵים, אֲבָל מִן הַצּוֹפִין וְלַחוּץ אֵין צָרִיךְ.

טז. הַפּוֹרֵס עַל שְׁמַע, וְהַמְּכַרְךָ עַל הַמְּצוֹת, וְעַל הַפְּרוֹת - הָרִי זֶה לֹא יַעֲנֶה אַחַר עֲצָמוֹ 'אָמֵן'. אִם עָנָה - הָרִי זֶה דֶרֶךְ בּוֹרוֹת, אֵין עוֹנִין אָמֵן, לֹא יְתוּמָה וְלֹא קְטוּפָה. בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר: הָעוֹנֶה אָמֵן יְתוּמָה - יִהְיֶה בְּנֵי יְתוּמִים. קְטוּפָה - יִתְקַטְפוּ יְמִיו. אֶרְכָּה - יֵאָרֶךְ יָמִים וְשָׁנִים.

יז. פּוֹחַח, פּוֹרֵס עַל שְׁמַע וּמִתְּרַגֵּם. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: יֵהָא זְהִיר בְּעַצְמוֹ שְׁלֵא יִתְגַּלֶּה. סוּמָא, פּוֹרֵס עַל שְׁמַע וּמִתְּרַגֵּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כֹּל שְׁלֵא רָאָה מְאֻרוֹת מִמִּיּוֹ - לֹא יִפְרֵס עַל שְׁמַע. אָמְרוּ לוֹ: הֲרַבְּהָ דְרִשׁוּ בְּמִרְכָּבָה וְלֹא רָאוּ אוֹתָהּ מְעוּלָם. כֵּהֵן שְׂיֵשׁ בּוֹ מוּם בְּפָנָיו בְּיָדָיו וּבְרִגְלָיו - הָרִי זֶה לֹא יֵשָׂא אֶת כַּפָּיו, מִפְּנֵי שְׁהָעַם מְסַתְּפְלִין בּוֹ. וְאִם הִיָּה חֶבֶר עֵיר - הָרִי זֶה מִתָּר. הָרִי שְׁהִיָּה מְעַטְףָה בְּמַעַפְרֵת וּבַלְפִידִים, אֵין כְּבוֹד שְׁיִקְרָא וְיִתְרַגֵּם וְיַעֲבֵר לְפָנֵי הַתְּכָה וְיֵשָׂא אֶת כַּפָּיו.

יח. הַתּוֹלָה מְזוּוֹתוֹ בַּתּוֹךְ פֶּתַחוֹ - סַכְנָה וְאֵין בָּהּ מְצוּהָ, נִתְּנָה בְּמַקְל וְתִלְאָה אַחַר הַדֹּלֶת - סַכְנָה וְאֵין בָּהּ מְצוּהָ. שֶׁל בֵּית מוֹבְזָה הַמְּלָךְ הָיָה עוֹשֵׂין כֵּן בְּפוּגְדָקְאוֹת.

יט. יֵשׁ נִקְרָאִין וּמִתְּרַגְּמִין, נִקְרָאִין וְלֹא מִתְּרַגְּמִין, מְעַשֶּׂה בְּרֵאשִׁית - נִקְרָא וּמִתְּרַגֵּם, מְעַשֶּׂה לוֹט וּשְׁתִּי בְּנוֹתָיו - נִקְרָא וּמִתְּרַגֵּם. מְעַשֶּׂה יְהוּדָה וְתַמָּר

את מימי רגליהם"; (מלכים-ב י, כז): "וישמהו למחראות - למוצאות". רבי יהושע בן קרחה אומר: "וישמהו למחראות" קורין אותו ככתבו, מפני שהוא גנאי.

כא. כתב הנכתב ליחיד - אין מכנין אותה לרבים, לרבים - אין מכנין אותה ליחיד. רבי יהודה אומר: המתרגם פסוק בצורתו - הרי זה בדאי, והמוסיף - הרי זה מגדף. תרגמן העומד לפני חכם - אינו רשאי לא לפחות ולא להוסיף ולא לשנות, אלא אם כן יהיה אביו או רבו.

מסכת מועד קטן פרק ראשון

א. מעין היוצא בתחלה, משקין ממנו אפלו שדה בית הבעל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אין משקין ממנו אלא שדה בית השלחין שחרבה. רבי אלעזר בן עזריה אומר: לא כך ולא כך, יתר על כן אמר רבי יהודה: לא יפנה אדם אמת המים, וישקה לגנתו ולחרבתו בחולו של מועד. אין ממלאין ומשקין בקילון, ואפלו מן הברכה שנתמלאת בקילון, אבל ברכה שנוטפת משדה בית השלחין זו - מתר להשקות ממנה שדה בית השלחין אחרת. רבי שמעון בן מנסיא אומר: שתי ערוגות זו למעלה מזו - לא ידלה מן התחתונה וישקה לעליונה, אבל משקה הוא מן העליונה לתחתונה, יתר על כן אמר רבי אלעזר בן רבי שמעון: אפלו ערוגה אחת, חצייה נמוך וחצייה גבוהה - לא ידלה ממקום נמוך שבה ומשקה, למקום גבוה שבה. אבל מזלף הוא מן הגבוה שבה על הנמוך שבה ומשקה, מרביצין שדה בית השלחין במועד.

ב. אלו הן עגיות: בדידין² שבבעקרי הזיתים, ושבבעקרי אילנות - מתרין. וממשמשין בקנים. דבר האבד עושין אותו במועד, דבר שאינו אבד - אין עושין אותו במועד, מוכר

- נקרא ומתרגם, מעשה עגל ראשון - נקרא ומתרגם. הקללות שבתורה - נקראין ומתרגמין, לא יהא אחד מתחיל ואחד גומר, אלא המתחיל - הוא גומר את כלן. אזהרות ועונשין שבתורה - נקראין ומתרגמין. מעשה אמנון ותמר - נקרא ומתרגם. מעשה אבשלום בפלגשי אביו - נקרא ומתרגם. מעשה פלגש בגבעה, נקרא ומתרגם (יחזקאל טז, ב): "הודע את ירושלים" - נקרא ומתרגם. ומעשה באחד שהיה קורא לפני רבי אלעזר "הודע את ירושלים", ומתרגם. אמר לו: 'צא והודיע תועבותיה של אמך'! והמרפכה - קורין אותה לרבים. מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם, ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהיה בכבול, והיה קורא החזן (בראשית לה, כב): "ויולף ראובן וישכב את בלהה" וגו' ויהיו בני יעקב שנים עשר" ואמר למתרגם: 'אל תתרגם אלא אחרון'! ושבתוהו חכמים. מעשה עגל השני נקרא ולא מתרגם, אלו הן מעשה עגל השני: מן 'ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה' (שמות לב, כא) עד 'וירא משה את העם כי פרוע הוא' וגו' (שם שם, כה). ועוד כתוב אחר (שם שם, לה): 'ויגף ה' את העם' וגו'; מכאן אמר רבי שמעון בן אלעזר: אין אדם רשאי להשיב על הקלקלה, שמתשוכה שהשיב אהרן למשה פקרו האפיקורסים. ברכת כהנים - נקראין ולא מתרגמין. מעשה דוד ואמנון - נקרא ולא מתרגם, והסופר מלמד כדרךכו.

כ. כל המקראות הכתובות לגנאי - קורין אותן לשבח, כגון (דברים כח, ל): "אשה תארש ואיש אחר ישגלנה"; כל מקום שכתוב 'ישגלנה' קורין אותו 'ישכבנה', כגון (דברים כח, כז): "בשחין מצרים ובעפלים" כל מקום שכתוב 'בעפלים' קורין אותו 'בטחורים', וכגון (מלכים-ב ו, כה): "ורבע הקב דביונים בחמשה כסף"; (ישעיה לו, יב): "לאכל את צואתם ולשתות

² גומות עגולות סביב האילן ומים בתוכן.

אָדָם עָגְתוּ שֶׁל מִים לְנִכְרִי, וּמַחְלִיף עִמּוֹ מִשְׁבֶּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

ג. אֵין חוֹפְרִין בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמַעְרוֹת בְּמוֹעֵד, אֲבָל מְחַנְכִּין וּמְתַקְנִין אוֹתָן. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּמוֹעֵד, וְדִבְרֵי חֲכָמִים בְּשַׁבִּיעֵית. כִּיצַד כְּדָרְכוּ? חוֹפֵר בְּגוּמָא וְתוֹלֵה בַּהּ מַצּוּדָה. כִּיצַד שְׁלֵא כְּדָרְכוּ? תוֹחֵב בְּשִׁפּוּד וּמִכַּה בְּקִרְדָּם וּמִרְדָּד אֲדָמָה תַּחְתּוּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמַר: כְּשֶׁאֲמַרוּ מִשְׁדָּה לְבֵן שְׁלֵא כְּדָרְכוּ, לֹא אָמְרוּ אֵלֶּא בְּשָׁדָה לְבֵן הַסְּמוּכָה לְעִיר, אֲבָל בְּשָׁדָה לְבֵן הַסְּמוּכָה לְשָׁדָה אֵילָן, אֲפֹלוּ כְּדָרְכוּ - שְׁמָא יֵצְאוּ מִשְׁדָּה לְבֵן, וְיַחְרִיבוּ אֶת הָאֵילָנוֹת. צְדִין אֶת הָאִישׁוֹת, וְאֶת הַעֲכָבְרִים מִשְׁדָּה לְבֵן, וּמִשְׁדָּה הָאֵילָן כְּדָרְכוּ, וּמַחְרִיבִין חוֹרֵי הַנְּמָלִים. כִּיצַד מַחְרִיבִין? רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי אוֹמַר: מְבִיא עֶפֶר מַחֲרוֹר שֶׁל זֶה וְנוֹתֵן לְחֹרוֹ שֶׁל זֶה, וְהֵן חוֹנְקִין זֶה אֶת זֶה. מְרַבִּיצִין מִים עַל גְּבִי פֶשֶׁתָן מִפְּנֵי עֶקְרָב. וְנָחִיל שֶׁל דְּבוּרִים שְׁפָרַח - מְחַזִּירִין אוֹתָן לְמִקְוָמוֹ.

ד. מִי שֶׁהָיָה כְּתוּלוֹ גוֹחָה לְרִשׁוֹת הָרַבִּים - סוֹתְרוֹ וּבוֹנָה אוֹתוֹ, מִפְּנֵי סִכְנַת נַפְשׁוֹת. חוֹמַת הָעִיר שֶׁנִּפְרָצָה - גּוֹדְרִין אוֹתָהּ. גְּדוּרָה וְנִפְרָצָה - אֵין גּוֹדְרִין אוֹתָהּ. אִם הָיְתָה סְמוּכָה לְסִפֵּר - סוֹתְרָה וּבוֹנָה כְּדָרְכוּ.

ה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמַר: רוֹאִין אֶת הַנְּגַעִים לְהֶקֶל וְלֹא לְהַחְמִיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: לֹא לְהֶקֶל וְלֹא לְהַחְמִיר, שְׁאִם אֲתָה אוֹמַר נִזְקֵק לוֹ לְהֶקֶל - נִזְקֵק לוֹ אֶף לְהַחְמִיר. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר בְּמִסְגָּר, וְדִבְרֵי רַבִּי יוֹסִי בְּמַחְלָט. אֵיזָה הוּא חֲנוּךְ הַקְּבָרוֹת? מֵאֲרִיף בַּהּ וּמַרְחִיב בַּהּ. אֵיזוֹ הִיא נִבְרַכְתָּ? זוֹ הִיא בְּקִיעֵ3, מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה: בְּסִיד שִׁיכוֹל לְגוּמְרָה, שְׁמַדִּין אוֹתָהּ בְּמוֹעֵד.

ו. אֵין מְקַדְשִׁין נָשִׁים בְּמוֹעֵד. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר, שְׁמָא יְקַדְּמוּ אַחַר בְּרַחֲמִים. מְמַאֲנִין, וּמְגַרְשִׁין, וְחוֹלְצִין, וּמְיַבְּמִין בְּמוֹעֵד.

ז. מְלַקֵּט אָדָם עֵצִים וְעֶשְׂבִים, בֵּין מֵתוֹךְ שְׁלוֹ בֵּין מֵתוֹךְ שֶׁל חֶבְרוֹ, וּבִלְבַד שְׁלֵא יַעֲשֶׂה אוֹמֵן. וְטוֹחְנִין בְּמוֹעֵד לְצַרְף הַמוֹעֵד. דְּבַר הָאֱבָד - עוֹשִׂין אוֹתוֹ בְּמוֹעֵד. דְּבַר שְׂאִין אֲבָד - אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּמוֹעֵד. בְּמָה דְּבָרִים אָמְרוּ? בְּתוֹלֵשׁ, אֲבָל בְּמַחְבֵּר - אֶף דְּבַר הָאֱבָד - אֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ בְּמוֹעֵד. אִם אֵין לוֹ מָה יֵאָכַל - קוֹצֵר וּמַעֲמֵר, וְזוֹרָה וּבוֹרֵר, וְטוֹחֵן, וּבִלְבַד שְׁלֵא יְדוּשׁ בְּפִרוֹת.

ח. לוֹקָחִים מִן הָעוֹבְדֵי כוֹכְבִים שְׂדוֹת בְּתִים וּכְרָמִים, בְּהֵמָה וְעַבְדִּים וּשְׁפָחוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַצִּיל מִיָּדָם, וְכוֹתֵב וּמַעֲלֶה בְּעֶרְכָּאִין בְּשַׁבָּת, וְאִם הָיָה כֵּהֵן - מְטַמֵּא לָהֶם וְיוֹצֵא לְדוֹן עֲלֵיהֶם בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, וְכִשֶׁם שְׁמַטְמָא בְּחוּצָה לְאֶרֶץ - כִּף מְטַמֵּא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וּמְטַמֵּא לְלַמַּד תּוֹרָה וְלִשְׂא אִשָּׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אִם יֵשׁ שָׁם מְמִי לְלַמַּד - הָרִי זֶה לֹא יִטְמָא. וְאִם לֹא - הָרִי זֶה מְטַמֵּא. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: אִם יֵשׁ שָׁם מְמִי לְלַמַּד - הָרִי זֶה מְטַמֵּא, שְׂאִין מִכָּל אָדָם זוֹכֵה לְלַמַּד אֵלֶּא מִמִּי שְׂזוֹכֵה לוֹ.

מִסְכַּת מוֹעֵד קָטָן פֶּרֶק שְׁנַי

א. כָּל אֵלוֹ שְׂאֲמָרוֹ: 'מְגַלְחִין בְּמוֹעֵד' - מֵתָר לְסִפֵּר בְּמוֹעֵד. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁל אֲבָל, אֶף עַל פִּי שֶׁהִתִּירוּ לוֹ לְסִפֵּר - לֹא הִתִּירוּ לְסִפֵּר בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים, אֲבָל מְסַפֵּר הוּא בְּצַנְעָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

ב. כָּל אֵלוֹ שְׂאֲמָרוֹ 'מְכַבְּסִין בְּמוֹעֵד' - מֵתָר לְכַבֵּס. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁל אֲבָל, אֶף עַל פִּי שֶׁהִתִּירוּ לוֹ לְכַבֵּס - לֹא יוֹלִיף כְּלָיו לְכוֹבֵס, אֲבָל מְכַבֵּס הוּא בְּצַנְעָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּשֶׁם שְׂאֲסוֹר לְסִפֵּר וּלְכַבֵּס - כִּף אֲסוֹר לְטוֹל צְפָרְנַיִם; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי יוֹסִי מַתִּיר.

³ בְּרַכָּה גְדוּלָה עֲשׂוּיָה בְּחָצֵר שִׁיבְנָסוּ הַמִּים לְתוֹכוֹ.

מִטְחוּ. וּבִמְוָצְאֵי שְׂבַת כּוֹפֶה, אֶפְלוּ לֹא נִשְׁתִּיר לֹא אֶלָּא יוֹם אֶחָד בְּלִבְד. אִין אָבֵל רִשְׁאֵי לְהִתְאָבֵל בְּתוֹךְ הַמוֹעֵד, אָבֵל נוֹהֵג בְּצִנְעָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

ו. שׁוֹתִין מִי זְבָלִים, וּמִי דְקָלִים, וְכוּס עֶקְרִין בְּמוֹעֵד, שְׁבִרָא שׁוֹנָה הִיוּ אוֹמְרִים: אִין שׁוֹתִין מִי זְבָלִין, וּמִי דְקָלִין, וְכוּס שֶׁל עֶקְרִין בְּמוֹעֵד, עַד שְׁבִא רַבִּי עֲקִיבָא וְלָמַד, שְׁשׁוֹתִין מִי זְבָלִין וּמִי דְקָלִין וְכוּס עֶקְרִין בְּמוֹעֵד. מִקְזִין דָּם לְבִהְמָה, לְתִיָּה, וְלַעֲוֹפוֹת, וְאִין מוֹנְעִין רְפוּאָה מִן הַבְּהֵמָה בְּמוֹעֵד. בְּהֵמָה שְׁתַּבְּעָה זָכָר - אִין מְרַבִּיעִין אוֹתָהּ, אָבֵל מוֹרִידִין אוֹתָהּ לְבִקְרוֹתָהּ. חֲמוּרָה שְׁתַּבְּעָה - מְרַבִּיעִין אוֹתָהּ בְּשִׁבִיל שְׁלֵא תִצְטַנֵּן. וְשֶׁאֵר כָּל הַבְּהֵמוֹת - מוֹרִידִין אוֹתָן לְבִקְרוֹתָן. בְּכוֹר וּפְסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין - אִין מְרַבִּיעִין אוֹתוֹ, לֹא בְּמוֹעֵד וְלֹא בְּחוּל.

ז. דְּנִין דִּינֵי מְמוֹנוֹת, וְדִינֵי נִפְשׁוֹת, וְדִינֵי קְנָסוֹת. וְשׁוֹרְפִין אֶת הַפָּרָה, וְעוֹרְפִין אֶת הָעֵגְלָה, וְרוֹצְעִין עֶבֶד עֲבָרִי, וּפּוֹדִין אֶת הָעֲרֹכִין, וְאֶת הַחֲרָמִים, וְאֶת הַהִקְדָּשׁוֹת, וְאֶת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּמִפְרָקִין מִנְעֵל מִן הָאֲמוּסִי, וּבְלִבְד שְׁלֵא יִחְזִיר. מְכַבֵּשׁ שֶׁל כּוֹבָשִׁים שֶׁהִתִּירוּ קֹדֶם לְמוֹעֵד - אִין מְחִזְרִים לוֹ, וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר שְׁאִין נוֹטֵל הַיִּמְנוֹ, וְשֶׁל בַּעַל הַבַּיִת - נוֹטֵל הַיִּמְנוֹ, וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר שְׁמַחְזִירוּ. חֲנִיּוֹת פְּתוּחוֹת לְסִטּוֹ - פּוֹתַח וְנוֹעֵל כְּדָרְכוֹ. לְרִשׁוֹת הַרְבִּים - פּוֹתַח אַחַת וְנוֹעֵל אַחַת.

ח. עֵרֵב יוֹם-טוֹב הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֵג - יוֹצֵא וּמַעֲטֵר אֶת הַשּׁוֹק בְּשִׁבִיל יוֹם-טוֹב הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֵג. יוֹשִׁבִין עַל סִפְסָל שֶׁל כּוֹתֵים בְּשִׁבְתָּ, וּבְעַכְפּוֹ. וּמַעֲשֵׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל, שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב עַל סִפְסָל שֶׁל כּוֹתֵים בְּשִׁבְתָּ בַּעֲפּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: מִמֵּינּוּ לֹא הֵיִינוּ נוֹהֲגִין כֵּן! וְלֹא רָצָה לוֹמַר לָהֶם: "מִתְרִין אַתֶּם", אֶלָּא עָמַד וְהִלָּךְ לוֹ. וְרוֹחֲצִין שְׁנֵי אַחִים כְּאֶחָד, וְאִין רוֹחֲצִין שְׁנֵי

וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַבָּאִין מִחוּץ הַיָּם וּמִמְדִּינַת הַיָּם - אֶסּוּרִין לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס. וְחֻכְמִים מִתִּירִין. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה, בְּזִמְן שְׁלֵא נוֹטֵל רִשׁוֹת, וְדְבָרֵי חֻכְמִים, בְּזִמְן שֶׁנוֹטֵל רִשׁוֹת.

ג. אִין כּוֹתְבִין שְׁטְרֵי אַרְיִסוֹת וְקַבְלָנוֹת בְּמוֹעֵד. רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר, שְׁמֵא יִקְדַּמְנוּ אַחֵר. כּוֹתֵב אָדָם חֲשִׁבּוֹנוֹתָיו בְּמוֹעֵד, וּמַחֲשֵׁב אָדָם יִצִּיאֹתָיו בְּמוֹעֵד, וּמִקַּבְלִין קַבּוּלֹת בְּמוֹעֵד לְמוֹצָאֵי מוֹעֵד, וּבְלִבְד שְׁלֵא יִשְׁקֵל וְשֵׁלֵא יִמְנֶה, וְשֵׁלֵא יִמְדוּד כְּדָרְךְ שְׁעוֹשֶׂה בְּחוּל.

ד. הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁנֵי יָמִים קֹדֶם הַרְגֵל - מוֹנֶה חֲמִשָּׁה יָמִים אַחֵר הַרְגֵל. וְרַבִּים מִתְעַסְקִין בוֹ, וּמְלֹאכֶתוֹ נַעֲשִׂית עַל יְדֵי אַחֵרִים. וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחוֹתָיו עוֹשִׂין בְּצִנְעָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאִין רַבִּים מִתְעַסְקִין עִמּוֹ, שְׁכַכְר נִתְעַסְקוּ בוֹ בְּרִגְלָה. כְּלוֹ שֶׁל דְּבָר: כָּל שֶׁהוּא מִשׁוּם אָבֵל - רִגְלָה מִפְּסִיקוֹ, וְכָל שֶׁהוּא מִשׁוּם עַסְקֵי רַבִּים - אִין רִגְלָה מִפְּסִיקוֹ. קְבֵרוֹ שְׁלֵשָׁה יָמִים בְּסוּף הַרְגֵל - מוֹנֶה שְׁבַעֵה אַחֵר הַרְגֵל. אַרְבַּעַה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים - רַבִּים מִתְעַסְקִין בוֹ. שְׁלֵשָׁה יָמִים הָאַחֲרוֹנִים - אִין רַבִּים מִתְעַסְקִין בוֹ, שְׁכַכְר נִתְעַסְקוּ בוֹ בְּרִגְלָה, וְרִגְלָה עוֹלָה לוֹ.

ה. שְׁבַעֵה יָמִים קֹדֶם הַרְגֵל מְסַפֵּר בְּעֵרֵב הַרְגֵל. אִם לֹא סִפֵּר בְּעֵרֵב הַרְגֵל - אֶסּוּר לְסַפֵּר עַד שִׁיעֲבְרוּ עָלָיו שְׁלֵשִׁים יוֹם, אִף עַל פִּי שְׁאִין הַרְגֵל עוֹלָה לְסִפְרִית שְׁבַעֵה - עוֹלָה לְסִפְרִית שְׁלֵשִׁים יוֹם. סִיִּם כְּפִית הַמָּטָה שְׁלֵשָׁה יָמִים קֹדֶם הַרְגֵל - אִין צְרִיךְ לְכַפּוֹתָהּ אַחֵר הַרְגֵל; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד, וְאֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן: הֵן הֵן דְּבָרֵי בֵּית שְׁמַאי, הֵן הֵן דְּבָרֵי בֵּית הַלֵּל, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁלֵשָׁה יָמִים. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: יוֹם אֶחָד בְּעֵרֵב שְׂבַת זֹקֵף אֶת

⁵ עֵץ עֲשׂוּי כְּמִדַּת הַמִּנְעֵל לְבֵית מוֹשֶׁב, וּבִשְׁעַת גִּמְרָה מְלֹאכָה מוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ עֲלָיו.

⁴ מְקוֹם שִׁישׁ בְּהֵמָה וְהִיא נִרְבַּעַת מַעֲצָמָה.

אחים בכבול⁶. מעשה ביהודה והלל בנו של רבן גמליאל, שנכנסו לרחץ בכבול, אמרו להם: לא היינו נוהגין להיות רוחצין שני אחין כאחד בכבול! ולא רצו לומר להם: "מתרין אתם", אלא נכנסו ורחצו זה אחר זה. יוצאין בקורדקיסין⁷ בשבת, ואין יוצאין בקורדקיסין בשבת בבירי⁸. ומעשה ביהודה והלל, בנו של רבן גמליאל, שהיו יוצאין בקורדקיסין בשבת, ולא של זהב בשבת בבירי, אמרו להם: לא היו נוהגין פן להיות יוצאין בקורדקיסין של זהב בשבת! לא רצו לומר להם: "מתרין אתם"! אלא שלחום ביד עבדיהם.

ט. חכם שמת - הכל קרוביו, הכל קורעין, הכל חולצין, והכל סופדין עליו, והכל מברין עליו - אפלו ברחובה של עיר. אין מוליכין חלילין לבית האבל, ולא לבית המשתה, ולבית השמחה, אלא במקום שנהגו. איזהו הספד? זה שעל הלב, שנאמר (ישעיה לב, יב): "על שדים ספדים"; טפוח - בידיים. קילוס - זה פשוט זרועות.

⁸ שם מקום.

⁶ שם מקום.

⁷ מיני מנעל רחבים.

<p>9</p> <p>ראשון Sunday</p> <p>Candle Lighting 9:38 הדלקת הנרות</p>	<p>ו</p> <p>6</p>		<p>א דשבועות</p> <p>1st Day Shavuos</p> <p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:09 סו"ז תפלה - גר"א 10:24 צה"כ לשיטת ר"ת 9:38 נ"ך: שמואל א י"א תוספתא: תענית ב</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:33 סו"ז תפלה - מג"א 10:00 שקיעה 8:26 בבלי: בכורות נג ירושלמי: מעשר שני י</p>
<p>10</p> <p>שני Monday</p> <p>Yom Tov Ends 9:39 זמן מוצי"ט</p>	<p>ז</p> <p>7</p>		<p>ב דשבועות</p> <p>2nd Day Shavuos / Yizkor</p> <p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:09 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:39 נ"ך: שמואל א יב-יג תוספתא: תענית ג</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:33 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:26 בבלי: בכורות נד ירושלמי: מעשר שני יא</p>
<p>11</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>		<p>אסרו חג</p> <p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:09 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:39 נ"ך: שמואל א יד-טו תוספתא: מגילה א</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:33 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:27 בבלי: בכורות נה ירושלמי: מעשר שני יב</p>
<p>12</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>		<p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:09 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:40 נ"ך: שמואל א טז-יז תוספתא: מגילה ב</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:33 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:27 בבלי: בכורות נו ירושלמי: מעשר שני יג</p>
<p>13</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>י</p> <p>10</p>		<p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:09 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:40 נ"ך: שמואל א יח-יט תוספתא: מגילה ג</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:33 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:28 בבלי: בכורות נז ירושלמי: מעשר שני יד</p>
<p>14</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 8:11 הדלקת הנרות</p>	<p>יא</p> <p>11</p>		<p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:10 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:41 נ"ך: שמואל א כ-כא תוספתא: מועד קטן א</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:34 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:28 בבלי: בכורות נח ירושלמי: מעשר שני טו</p>
<p>15</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:41 זמן מוצי"ש</p>	<p>יב</p> <p>12</p>		<p>נשא, פרק א</p> <p>נץ החמה 5:24 סו"ז קר"ש - גר"א 9:10 סו"ז תפלה - גר"א 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת 9:41 נ"ך: שמואל א כב-כג תוספתא: מועד קטן ב</p> <p>עלות השחר 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א 8:34 סו"ז תפלה - מג"א 10:01 שקיעה 8:29 בבלי: בכורות נט ירושלמי: מעשר שני טז</p>

ווען די וועסט מחזק זיין א מענטש צו דינען דעם דעם אייבערשטן, וועט ער דיר לייב האבן.

(ספר המדות אות אהבה סיון ז')